

**gymnázium
antona bernoláka**
námestovo

Školský vzdelávací program
DODATOK
školský rok 2017/2018

(ISCED 3A - gymnázium)

Mgr. Peter Kulha
riaditeľ školy

Prílohy k ŠkVP platné od šk. roku 2017/2018.

Názov prílohy	Strana
Dejepis kvarta	3
Chémia 1.roč. a kvinta	4
Chémia tercia	17
Rozširujúca biológia 3. ročník	23
Geografia sekunda	32
Geografia tercia	38
Anglický jazyk 1.ročník, kvinta	43
Konverzácia v ANJ 3. ročník, septima	55
Rozšírený ANJ 4.ročník, októva	68
Finančná gramotnosť - prierezová téma	81

Názov predmetu	Dejepis – Kvarta
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

Počet vyučovacích hodín v ŠkVP pre predmet Dejepis je upravený (príloha Kvarta v platnom ŠkVP) v zmysle dodatku č. 2 ktorým sa mení ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM pre PRIMÁRNE VZDELÁVANIE – 1. STUPEŇ ZÁKLADNEJ ŠKOLY schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5129/1758:1-10A0 pre prvý stupeň základnej školy s platnosťou od 1. 9. 2015 a NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE – 2. STUPEŇ ZÁKLADNEJ ŠKOLY schválený Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0 pre druhý stupeň základnej školy s platnosťou od 1. 9. 2015. SCHVÁLILO Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 2017 pod číslom 2017-7449/20017:1-10A0 s účinnosťou od 1. septembra 2017, v bode č. 1 s platnosťou v 9. ročníku v školskom roku 2019/2020 1. RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN pre ZŠ s vyučovacím jazykom slovenským sa v časti „Poznámky“ dopĺňa bod 12: „12. Škola využije v 9. ročníku pri tvorbe školského vzdelávacieho programu jednu hodinu z voliteľných (disponibilných) hodín na posilnenie vyučovacieho predmetu dejepis.“

Názov predmetu	CHÉMIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda

I. Charakteristika predmetu

- Učebný predmet chémia na gymnáziách, ako súčasť vzdelávacej oblasti Človek a príroda, poskytuje žiakom vhodne vybranými poznatkami zo všeobecnej, anorganickej a organickej chémie didaktický systém poznatkov o chemických látkach a ich premenách.
- Obsah učiva tvoria predovšetkým poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v bežnom živote. Sú to najmä oblasti ako: chémia potravín a nápojov, kozmetika, liečivá, čistiace prostriedky a podobne.
- V obsahu učiva sú v dostatočnej miere zastúpené aj poznatky, ktoré umožňujú žiakom chápať význam chemickej vedy a chemického priemyslu pre spoločnosť a prírodu.
- Východisko pre poznatky o vlastnostiach anorganických a organických látok a ich premenách tvoria všeobecne platné, teoretické poznatky a vzťahoch medzi štruktúrou a vlastnosťami látok a poznatky o zákonitostiach chemických reakcií. Tieto poznatky umožňujú v učebnom predmete chémia aplikovať v dostatočnej miere jednotlivé myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania.
- Realizovaním moderných foriem, prostriedkov a vyučovacích metód vyučovania sa vytvárajú podmienky pre formovanie a rozvíjanie logického a tvorivého myslenia a konania žiakov. Tvorivé myslenie umožňuje žiakom správne aplikovať poznatky pri riešení problémových úloh teoretického aj praktického charakteru.
- Chémia, ako predmet, ktorý rozširuje všeobecné vzdelanie žiakov, súčasne poskytuje základy nevyhnutné pre ďalšie vzdelávanie (chemické odbory, medicína, environmentálne vedy a pod.).
- Organickou súčasťou učebného predmetu chémia je aj systém praktických cvičení (laboratórnych cvičení - LC), ktorých správna realizácia si vyžaduje osvojenie si základných laboratórnych zručností a návykov presnej a bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.
- Spracovanie informácií a ich využitie pri plánovaní, realizovaní praktických postupov zameraných na spoznanie a kvantitatívne meranie prírodných javov, s ktorými sa stretávame v praktickom živote.
- Interpretácia získaných poznatkov a informácií so schopnosťou prezentovať, kriticky prehodnocovať a obhajovať svoje názory.
- Rozvíjanie schopnosti logického a kritického myslenia žiakov, schopnosti tímovej práce.
- Získavanie návykov spojených so správnym zaobchádzaním s chemickými látkami, na dodržiavaní zásad bezpečnej práce pri činnostiach z bežného života ako aj pri práci v laboratóriu.

Prierezové témy v predmete:

Ochrana života a zdravia

- tematický okruh: **Riešenie mimoriadnych udalostí**
- tematický celok: Laboratórne cvičenia

Finančná gramotnosť

- tematický okruh: **Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov**
- tematický celok: Sústavy látok

II. Rozvíjajúce ciele predmetu:

- Vo vyučovaní chémie majú žiaci získať predstavu o stavbe látok a základných chemických, fyzikálno-chemických a biochemických dejoch.
- Dôraz sa kladie najmä na súvislosti s ostatnými prírodovednými predmetmi a na základný vplyv chemických dejov na životné prostredie.
- Každý žiak je vedený k tomu, aby :
  - chápал vzťahy medzi štruktúrou a vlastnosťami látok,
  - rozumel základným typom chemických reakcií a poznal ich úlohu v prírode a v každodennom živote,
  - správne využíval matematické zručnosti pri základných chemických výpočtoch,
  - aplikoval teoretické vedomosti pri realizácii LC,

- pri riešení úloh teoretického a praktického charakteru spolupracoval v skupine.

III. Predmetové kompetencie:

V učebnom predmete chémia by žiaci mali nadobudnúť a rozvíjať nasledovné **kompetencie**

k učeniu

- plánovať a organizovať si učenie a pracovnú činnosť,
- kriticky pristupovať ku zdrojom informácií, informácie tvorivo spracovávať a využívať pri svojom štúdiu.

komunikačné schopnosti

- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
- zrozumiteľne prezentovať nadobudnuté vedomosti, skúsenosti a zručnosti,
- urobiť zápis o experimente pomocou textu, schém, náčrtu, obrázkov a tabuliek,
- spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

riešenie problémov

- analyzovať vybrané problémy,
- aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh,
- používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania pri riešení problémových úloh,
- využívať informačné a komunikačné technológie pri riešení problémových úloh,
- posúdiť vhodnosť navrhnutého postupu riešenia problémovej úlohy,
- zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy
- logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom chémie a iných učebných predmetov a využiť ich pri riešení problémových úloh.

manuálne

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

sociálne

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách,
- vzájomne si pomáhať pri riešení úloh teoretického a praktického charakteru,
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti,
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,
- prijímať ocenenie, radu a kritiku a čerpať poučenie pre ďalšiu prácu.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: piaty v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 3 hodiny týždenne / 99 hodín ročne / 2 hodiny celá trieda / 1x za dva týždne dvojhodinovka praktických cvičení

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
	1. Všeobecná chémia	46
	2. Anorganická chémia	20
	3. Laboratórne práce	33

TC	Výkonový štandard	Obsahový štandard
VŠEOBECNÁ CHÉMIA (46 HODÍN)		
1	SÚSTAVY LÁTOK (12 HODÍN)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definovať chémiu ako vedu • Uviesť niektoré vlastnosti látok • Vymenovať po tri príklady chemicky čistej látky a zmesi • Rozlíšiť rovnorodé a rôznorodé zmesi pomocou ich charakteristických znakov • Vyčleniť zo skupiny látok chemicky čisté látky a zmesi • Navrhnúť vhodný spôsob oddelenia zložiek zmesi (destilácia, filtrácia, usadzovanie, kryštalizácia) • Rozlíšiť relatívnu atómovú hmotnosť $A_r(X)$, relatívnu molekulovú hmotnosť $M_r(Y)$ a molárnu hmotnosť M_m • Poznať význam Avogadrovej konštanty • Určiť molárnu hmotnosť zlučeneiny zo známych hodnôt molárnych hmotností prvkov • Napísať vzťah pre výpočet látkového množstva $n = m/M$ a vysvetliť symboly v zápise • Vypočítať látkové množstvo látky, ak je zadaná hmotnosť a molárna hmotnosť látky • Vypočítať hmotnosť látky, ak je zadané látkové množstvo a molárna hmotnosť látky • Vypočítať hmotnosť reaktantu alebo produktu na základe zápisu chemickej rovnice reakcie, ak je daná hmotnosť produktu alebo reaktantu • Rozlíšiť rozpustenú látku a rozpúšťadlo • Klasifikovať roztoky podľa skupenstva • Vymenovať po dva príklady roztokov rôznych skupenstiev • Pripraviť nasýtený roztok • Napísať vzťah pre výpočet hmotnostného zlomku a vysvetliť symboly v zápise • Vypočítať hmotnostný zlomok zložky v roztoku • Vypočítať hmotnosť rozpustenej látky a hmotnosť rozpúšťadla, ak je daný hmotnostný zlomok roztoku a hmotnosť roztoku • Vysvetliť význam údajov o zložení roztoku z hľadiska praktického použitia • Vypočítať koncentráciu roztoku, ak je dané látkové množstvo a objem roztoku • Poznať značku a jednotku koncentrácie roztoku 	<ul style="list-style-type: none"> • Chémia • Látka • Chemicky čistá látka, prvok, zlučeneina • Zmes (homogénna, heterogénna) • Sústava (otvorená, uzavretá) • Skupenstvo látky (tuhé, kvapalné, plynné) • Spôsoby oddeľovania zložiek zmesi (destilácia, filtrácia, usadzovanie, kryštalizácia) • Relatívna atómová hmotnosť $A_r(X)$ • Relatívna molekulová hmotnosť $M_r(Y)$ • Látkové množstvo n • Avogadrova konštanta N_A • Molárna hmotnosť M_m • Stechiometrický vzorec • Roztok, rozpúšťadlo, rozpustená látka, nasýtený roztok, rozpustnosť látky • Vyjadrovanie zloženia roztokov - hmotnostný zlomok, koncentrácia látkového množstva (ďalej iba koncentrácia)

	<ul style="list-style-type: none"> Využiť poznatky o príprave roztokov pri ich príprave v domácnostiach (napr.: pri zaváraní, pri príprave hnojív, zisťovaní zloženia čistiacich prostriedkov...) 	
2	ŠTRUKTÚRA ATÓMOV A IÓNOV (4 HODINY)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> Poznať stručnú históriu atómu Opísať zloženie atómového jadra a atómového obalu Poznať znamienko náboja elektrónu a protónu Nakresliť schému atómu s vyznačením elementárnych častíc, ktoré sa v ňom nachádzajú Určiť počet elementárnych častíc (protónov, elektrónov, neutrónov) v atóme prvku na základe známej hodnoty A, N, Z Uviesť príklad izotopov (vodíka, uhlíka, uránu) Chápať pojem orbitál (ako priestor s najväčšou pravdepodobnosťou výskytu elektrónu) Vymenovať typy orbitálov (s, p, d, f) Poznať maximálny počet elektrónov v orbitáloch s, p, Chápať pojem elektrónová konfigurácia a demonštrovať ho na konkrétnych príkladoch Napísať schému vzniku katiónu alebo aniónu z atómu Vybrať zo skupiny iónov katióny alebo anióny 	<ul style="list-style-type: none"> Atóm História Atómové jadro, protón, neutrón, nukleóny Elektrónový obal atómu, elektrón, orbitál, elektrónová vrstva, valenčná vrstva, valenčné elektróny, Elektrónová konfigurácia atómu Protónové číslo, neutrónové číslo, nukleónové číslo, izotopy Ión, anión, katión
3	PERIODICKÁ SÚSTAVA PRVKOV (3 HODINY)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> Poznať autora a znenie periodického zákona V periodickej tabuľke prvkov určiť polohu daného prvku použitím PTP Používať triviálne názvy skupín (alkalické kovy, halogény, vzácne plyny) Zaradiť prvok podľa polohy v PTP do skupiny s-, p-, d-, f-prvok, kov, nekov Vysvetliť vzťah medzi počtom valenčných elektrónov a polohou s a p prvkov v PTP Poznať príklady prvkov s nízkou a vysokou hodnotou elektronegativity Zistiť základné charakteristiky atómu z údajov v PTP (protónové číslo, elektronegativita, relatívna atómová hmotnosť) 	<ul style="list-style-type: none"> Periodický zákon Periodický systém prvkov (PSP) Periodická tabuľka prvkov (PTP) Periódna, skupina Alkalické kovy, halogény, vzácne plyny Elektronegativita s-, p-, d-, f- prvky Kovy, nekovy, polokovy
4	ZÁKLADY NÁZVOSLOVIA ANORGANICKÝCH LÁTOK (2 HODINY)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> Poznať a používať značky a slovenské 	<ul style="list-style-type: none"> Oxidačné číslo Chemický prvok

	<p>názvy s- a p-prvkov a vybraných d-prvkov (Fe, Cu, Zn, Ag, Au, Mn, Cr, Co, Ni, Hg, Pt)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomenovať a napísať vzorce látok: voda, peroxid vodíka, amoniak, sulfán • Určiť oxidačné číslo atómov prvkov v chemických zlúčeninách (napr.: H₂O, NaCl, SO₃, NaOH, HNO₃, H₂SO₄, CaCO₃, KMnO₄) • Poznať vzorec a názov amónneho kationu • Používať pravidlá tvorenia vzorcov a názvov zlúčenín: oxidy, hydroxidy, halogenidy, bezkyslíkaté kyseliny (halogenovodíkové kyseliny, H₂S), kyslíkaté kyseliny (predovšetkým dusíka, síry, uhlíka, chlóru, fosforu), soli kyselín uvedených prvkov • Poznať hydrogensoli a hydráty • Vysvetliť kvalitatívny a kvantitatívny význam chemických vzorcov 	<ul style="list-style-type: none"> • Chemická zlúčenina • Chemický vzorec
5	CHEMICKÁ VÄZBA A ŠTRUKTÚRA LÁTOK (5 HODÍN)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uviesť príklady molekúl, v ktorých sa nachádzajú jednoduché, dvojité alebo trojité väzby (H₂, O₂, N₂) • Určiť typ chemickej väzby na základe rozdielu hodnôt elektronegativít atómov viažucich sa atómov prvkov • Vysvetliť vznik kovalentnej väzby v molekule vodíka • Určiť počet a druh atómov v jednoduchých molekulách • Vysvetliť vznik iónovej väzby v zlúčenine NaCl • Vymenovať tri typické vlastnosti zlúčenín s iónovou väzbou • Zdôvodniť vodivosť kovov ako dôsledok kovovej väzby (stačí na úrovni existencie voľne pohyblivých elektrónov) • Načrtnúť štruktúru diamantu a grafitu • Poznať príčinu rozdielnych vlastností diamantu a grafitu • Vymenovať tri príklady kryštalických látok (NaCl, K₂SO₄, CaCO₃ a podobne) • Predpokladať vlastnosti látok na základe ich zloženia látok a štruktúry 	<ul style="list-style-type: none"> • Chemická väzba • Molekula • Väzbový elektrónový pár, voľný elektrónový pár • Kovalentná väzba • Nepochárna väzba, polárna väzba, iónová väzba • Vodíková väzba • Jednoduchá väzba, násobná väzba (dvojitá, trojitá) • Kovová väzba • Kryštál, kryštalická látka
6	CHEMICKÉ REAKCIE A CHEMICKÉ ROVNICE (4 HODINY)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať príklady chemických a fyzikálnych zmien • Rozlíšiť schému a rovnicu chemickej 	<ul style="list-style-type: none"> • Chemická reakcia • Reaktanty, produkty • Schéma chemickej reakcie, chemická rovnica

	<ul style="list-style-type: none"> reakcie Zapísať rovnicu reakcie na základe slovného popisu chemickej reakcie Poznať zákon zachovania hmotnosti pri chemických reakciách Poznať kvalitatívno-kvantitatívny význam chemickej rovnice Vysvetliť význam stechiometrických koeficientov v chemickej rovnici Napísať jednoduché chemické schémy typu $A + B \rightarrow AB$; $AB \rightarrow A + B$ Doplniť stechiometrické koeficienty v chemických schémach typu $A + B \rightarrow AB$; $AB \rightarrow A + B$ 	<ul style="list-style-type: none"> Zákon zachovania hmotnosti v chemických reakciách Stechiometrický koeficient Syntéza, analýza
7	ENERGETICKÉ ZMENY PRI CHEMICKÝCH REAKCIÁCH (2 HODINY)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> Vysvetliť rozdiely v zápise chemickej rovnice a termochemickej rovnice Zapísať termochemickou rovnicou priebeh chemickej reakcie, ak sú zadané reaktanty, produkty, stechiometrické koeficienty, skupenské stavy reagujúcich látok a hodnota reakčného tepla Klasifikovať chemické reakcie na základe rôznych zápisov termochemickej rovnice na exotermické a endotermické Určiť hodnotu reakčného tepla spätnej reakcie na základe hodnoty reakčného tepla priamej reakcie na základe 1. termochemického zákona Vymenovať po dva príklady exotermickej a endotermickej reakcie z každodenného života Bezpečne pracovať s horľavými látkami 	<ul style="list-style-type: none"> Exotermická reakcia, endotermická reakcia Entalpia, reakčné teplo Termochemická rovnica Prvý termochemický zákon
8	CHEMICKÁ KINETIKA (3 HODINY)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> Definovať rýchlosť chemickej reakcie ako zmenu koncentrácie reaktantov alebo produktov za časový interval Vymenovať faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií (koncentrácia, teplota, katalyzátor, veľkosť povrchu tuhých látok) Poznať ako ovplyvní zvýšenie/zníženie teploty rýchlosť chemickej reakcie Poznať ako ovplyvní zvýšenie/zníženie koncentrácie reaktantov rýchlosť chemickej reakcie Poznať ako ovplyvní rýchlosť chemickej reakcie prídanie katalyzátora Vymenovať príklad katalyzátora z každodenného života (napr. enzýmy) Uviesť príklad chemickej reakcie z každodenného života, ktorá prebieha 	<ul style="list-style-type: none"> Rýchlosť chemickej reakcie Faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií (koncentrácia reaktantov, teplota, katalyzátor, veľkosť povrchu tuhých látok)

	<p>pomaly a ktorá rýchlo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť, prečo je dôležité poznať rýchlosť priebehu chemických reakcií a možnosti ich ovplyvňovania • Povedať príklad z každodenného života, kde sa používa ovplyvňovanie rýchlosti chemickej reakcie niektorým z uvedených faktorov 	
9	CHEMICKÁ ROVNOVÁHA (2 HODINY)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť, čo je chemická rovnováha a rovnovážna koncentrácia • Vysvetliť význam hodnoty rovnovážnej konštanty • Vymenovať faktory ovplyvňujúce chemickú rovnováhu (koncentrácia látok, teplota, tlak) • Poznať ako ovplyvní rovnovážny stav sústavy prídanie reaktantu • Poznať ako ovplyvní rovnovážny stav sústavy odobratie produktu • Poznať vplyv katalyzátora na chemickú rovnováhu 	<ul style="list-style-type: none"> • Chemická rovnováha • Rovnovážna koncentrácia látok • Rovnovážna konštanty • Faktory ovplyvňujúce chemickú rovnováhu (koncentrácia, teplota, tlak)
10	TYPY CHEMICKÝCH REAKCIÍ (9 HODÍN)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať po dva príklady látok, ktoré pôsobia ako oxidovadlá alebo redukovadlá • Na základe usporiadania prvkov v rade napätia kovov Na, Mg, Al, Zn, Fe, Pb, H, Cu, Ag, Au rozdeliť kovy na ušľachtilé a neušľachtilé • Zaradiť kovy medzi ušľachtilé a neušľachtilé • Poznať princíp priebehu elektrolýzy roztokov a tavenín (nie však chemické rovnice dejov prebiehajúcich na elektródach) • Poznať priemyselné využitie elektrolýzy • Poznať podstatu korózie kovov a spôsob ochrany kovov proti nej • Poznať použitie galvanických článkov a akumulátorov v každodennom živote • Vedieť akú úlohu má oxidácia v ľudskom organizme • Poznať príklady redoxných reakcií prebiehajúcich v prírode 	<p>10.1 Redoxné reakcie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oxidačné číslo • Redukcia, oxidácia • Redoxné reakcie, čiastková reakcia • Redukovadlo, oxidovadlo • Elektrochemický rad napätia kovov • Galvanický článok • Elektrolýza

	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať príklady silných kyselín (napr. HCl, HNO₃, H₂SO₄) a slabých kyselín (napr. H₂CO₃) • Poznať príklady silných zásad (napr. NaOH, KOH, Ca(OH)₂) a slabých zásad (napr. amoniak) • Napísať chemickú rovnicu autoprotolýzy vody a vyznačiť oxóniový kation a hydroxidový anión • Poznať stupnicu pH, jej význam a použitie • Vymedziť hodnoty pH, pre ktoré je vodný roztok kyslý, neutrálny a zásaditý • Rozdeliť roztoky na kyslé, neutrálny a zásadité podľa danej hodnoty pH • Určiť pomocou indikátora pH roztoku • Aplikovať význam indikátorov v bežnom živote • Poznať vplyv silných kyselín a zásad na ľudský organizmus • Napísať chemickú rovnicu neutralizácie • Poznať príklad praktického využitia neutralizácie (napr. pri poskytnutí prvej pomoci) • Poznať aspoň tri rôzne spôsoby prípravy solí • Poznať príklady konkrétnych solí, ktoré hydrolyzujú za vzniku kyslého, neutrálného a zásaditého roztoku <p>Dodržiavať zásady bezpečnosti práce s kyselinami a zásadami</p>	<p>10.2 Protolytické reakcie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brønstedova kyselina, Brønstedova zásada • Protolytická reakcia • Konjugovaný pár • Amfotérne látky • Silná a slabá kyselina, silná a slabá zásada • Autoprotolýza vody, pH, stupnica pH, kyslý, neutrálny a zásaditý roztok • Neutralizácia, soľ • Indikátor • Hydrolýza
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť pojem zrazenina • Poznať iónový zápis zrážacej reakcie • Vymenovať príklady zrážacích reakcií <p>Poznať príklady využitia zrážacích reakcií v praxi</p>	<p>10.3 Zrážacie reakcie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zrážacia reakcia • Zrazenina • Iónový zápis chemickej reakcie • Určovať oxidačné čísla atómov prvkov v daných redoxných reakciách • Vyznačiť v chemickej rovnici atómy prvkov, ktorých oxidačné čísla sa v priebehu chemickej reakcie zmenili • Vysvetliť na príklade oxidáciu a redukciu látky • Zapísať čiastkové reakcie oxidácie a redukcie • Chápať význam pojmov redukovaadlo a oxidovaadlo
11	ANORGANICKÁ CHÉMIA (20 HODÍN)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať slovenské názvy a značky prvkov 1. a 2. skupiny periodickej sústavy prvkov (orientácia v periodickej tabuľke) • Uviesť výskyt prvkov 1. a 2. skupiny v prírode vo forme nerastov (NaCl – kamenná soľ, MgCO₃ – magnezit, CaCO₃) 	<p>11.1 s-prvky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vodík • Alkalické kovy • Kovy alkalických zemín • Biogénny prvok, malta, vodný kameň, tvrdosť vody

<p>– vápenec, $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ -sádrovec)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať základné vlastnosti vodíka (skupenstvo, výbušnosť v zmesi s kyslíkom) a z nich vyplývajúce využitie vodíka • Poznať aspoň dva spôsoby prípravy vodíka (napr. reakciou kovu s kyselinou, alkalického kovu s vodou) – zápis chemickou rovnicou, popis priebehu chemickej reakcie • Poznať základné vlastnosti sodíka (redukčné vlastnosti, reakcia sodíka s vodou, tvorba katiónu) • Poznať vzorce látok s názvom: sóda, sóda bikarbóna, pálené vápno, hasené vápno, vápenec • Poznať význam a použitie zlúčenín alkalických kovov: NaOH, KOH, NaCl, NaHCO_3, Na_2CO_3 • Vysvetliť význam vápenca a sádrovca v stavebnom priemysle (chemická rovnica prípravy páleného vápna CaO a haseného vápna $\text{Ca}(\text{OH})_2$) • Porovnať rozpustnosť CaCO_3 a $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$ vo vode (v spojitosti s krasovými javmi) • Vysvetliť rozdiel medzi prechodnou a trvalou tvrdosťou vody, odstraňovanie tvrdosti vody (reakcia so sódou, var), odstraňovanie vodného kameňa • Poznať význam a vplyv iónov Na^+, K^+, Ca^{2+}, Mg^{2+} na ľudský organizmus, minerálne vody • Vysvetliť použitie NaCl ako konzervačnej látky 	
<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať výskyt C, Si, Al, N, P, O, S, halogény a ich zlúčenín v prírode (bauxit, diamant, grafit - tuha, uhličitany, organické látky, kremeň, kremičitany, hlinitokremičitany, íly, kaolín, vzduch, liadky, fosforečnany, ozón, oxidy, elementárna síra, sulfidy a sírany: FeS_2, PbS, ZnS, H_2S, morská voda, NaCl) • Vedieť, že Si a Al majú po O najväčšie zastúpenie v zemskej kôre • Zaradiť C, N, P, O, S, F, I medzi biogénne prvky • Poznať pôsobenie oxidov uhlíka CO a CO_2 na živé organizmy • Vedieť, že CO_2 je tzv. „skleníkovým plynom“, a že v hlavnej miere prispieva ku globálnemu otepľovaniu Zeme • Porovnať a vysvetliť základné vlastnosti diamantu a tuhy na základe pochopenia ich kryštálovej štruktúry a typov väzieb 	<p>11.2 p-prvky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sklo • Inertná atmosféra • Ozón • Anomália vody • Spaľovanie (dokonalé, nedokonalé) • Halogény • Vzácny plyn

<p>(tvrdosť, resp. štiepatelnosť)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uviest' a chápať pozitíva a negatíva použitia NaHCO_3 na zníženie kyslosti v žalúdku • Uviest' hlavný dôvod pre použitie $(\text{NH}_4)_2\text{CO}_3$ a NaHCO_3 pri pečení cesta (vznik CO_2 – kyprenie cesta) • Poznať základné vlastnosti Al a z toho vyplývajúce jeho využitie (odolnosť voči korózii, nízka hustota, kujnosť - fólie) • Poznať skupenský stav dusíka, fosforu, kyslíka, síry, chlóru a jódu za štandardných podmienok • Uviest' vlastnosti NH_3 (skupenstvo, zápach, jedovatosť) • Chápať a uviest' dôvod rozpustnosti NH_3, HCl vo vode (vodíkové väzby) • Vedieť o znečistení životného prostredia oxidmi N (výfukové plyny automobilov a nadzvukových lietadiel, priemyselné emisie) a ich príspevok pri vzniku kyslých dažďov • Poznať využitie N_2O (hnací plyn v šľahačkových sprejoch, anestetikum) • Poznať využitie N_2 (inertná atmosféra, výroba NH_3,) • Poznať využitie zlúčenín dusíka a fosforu (hnojivá) • Poznať využitie fosforu (zápalky, zneužitie – napalm) • Vedieť, že zlúčeniny uhlíka s dusíkom - kyanidy sú jedovaté • Poznať význam kyslíka a vody pre ľudský organizmus • Vysvetliť kyslé vlastnosti H_2SO_4 a napísať chemickú rovnicu jej reakcie s vodou • Vysvetliť ekologické problémy súvisiace s ozónovou vrstvou Zeme (ozón verzus freóny), kyslými dažďami (oxidy síry) • Poznať negatívny vplyv sulfánu na ľudský organizmus a jeho charakteristický zápach • Porovnať rozpustnosť O_2 a CO_2 vo vode a jej význam v prírode • Vysvetliť prítomnosť kyslíka ako nevyhnutnú podmienku horenia a vznik rôznych produktov (CO, CO_2) v závislosti od množstva reagujúceho kyslíka a negatívny vplyv vznikajúcich produktov na ľudské zdravie • Poznať najbežnejšie spôsoby využitia peroxidu vodíka, ozónu, síry, kyslíka • Poznať selén ako biogénny prvok a základné informácie o jeho vplyve na ľudský organizmus • Zapísať chemickú rovnicu reakcie H_2 a Cl_2 	
---	--

	<p>(výroba HCl)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť kyslé vlastnosti kyseliny HCl a zapísať chemickú rovnicu jej reakcie s H₂O, OH⁻ a NaOH • Opísať základný princíp priemyselnej výroby chlóru • Poznať využitie chlóru a jeho zlúčenín a jódu ako dezinfekčných prostriedkov a chlorečnanov ako výbušnín • Vedieť, že kyselina HCl je zložkou žalúdočných štiav a kyselina HF leptá sklo • Odôvodniť malú reaktivitu vzácnych plynov na základe ich elektrónovej konfigurácie • Poznať využitie argónu (inertná atmosféra, žiarovky, výplň okien) a vzácnych plynov vo výbojových trubiciach • Poznať rádioaktivitu radónu ako rizikový faktor pre prostredie 	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť základný princíp výroby železa a ocele a ich využitie (redukcia FeO uhlíkom) • Poznať základné vlastnosti Cu, Zn, Cr, Mn, Fe, Ag, Au, Pt, Hg (kujnosť, ťažnosť, elektrická vodivosť, nízka teplota topenia Hg, pasivácia Cr a Zn) a z toho vyplývajúce využitie jednotlivých kovov • Poznať zloženie zliatin bronz, mosadz, spájka a ich využitie • Poznať triviálny názov a využitie CuSO₄·5H₂O • Vysvetliť základnú funkciu hemoglobínu v ľudskom organizme a vedieť, že obsahuje kationy železa • Vedieť, že Fe a Ni tvoria základ zemského jadra 	<p>11.3 d-prvky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korózia, hrdza • Oceľ, liatina, zliatina, amalgám • Pasivácia kovov
12	LABORATÓRNE PRÁCE (33 HODÍN)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodržiavať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu • Dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi • Poznať základné zásady poskytovania prvej pomoci • Vedieť pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich • Schopnosť napláňovať si pracovnú činnosť pri realizácii experimentov • Vedieť zaznamenať výsledok pokusu • Poznať laboratórne pomôcky: skúmavka, kadička, destilačná banka, odmerná banka, miska, filtračný lievnik, hodinové sklíčko, prachovnica, striekačka, oddeľovací lievnik, 	<ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnosť práce v chemickom laboratóriu • Základné laboratórne pomôcky • Základné laboratórne operácie

	<p>odmerný valec, pipeta, chladič, stojan, držiak, svorka, filtračný kruh, chemické kliešte, chemická lyžička, teplomer, filtračný papier, trojnožka, sieťka s keramickou vložkou, kahan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť pracovať s kahanom, so sklom • Zistiť hmotnosť tuhej látky vážením • Použiť kadičku, odmerný valec a pipetu pri meraní objemu roztoku • Použiť hustomer a piknometru na meranie hustoty látok • Vykonať podľa návodu oddeľovanie zložiek zmesi: filtrácia, kryštalizácia, adsorpcia, destilácia, extrakcia, chromatografia, sublimácia • Podľa postupu stanoviť mólovú hmotnosť CO_2 • Porovnať vlastnosti kovov a nekovov na potvrdenie periodického zákona • Pripraviť roztok s daným hmotnostným zlomkom • Pripraviť roztoky zmiešaním kvapalných látok • Na základe experimentu zostaviť krivky rozpustnosti látok • Overiť zmeny teploty pri rozpúšťaní látok vo vode • Overiť zmeny teploty reakčnej zmesi vplyvom zmeny koncentrácie látok • Určiť hodnoty tepla uvoľneného pri reakcii • Overiť vplyv faktorov na rýchlosť chemickej reakcie (teplota, koncentrácia, veľkosť povrchu, katalyzátor) • Overiť vplyv faktorov na posun chemickej rovnováhy (koncentrácia reaktantov, teplota) • Experimentálne overiť priebeh niektorých redoxných reakcií • Experimentálne overiť využitie redoxných reakcií pri premene chemickej energie na elektrickú • Experimentálne overiť vzájomné redoxné pôsobenie kovov a iónov • Experimentálne určiť pH roztokov a overiť sfarbenie acidobázických indikátorov v závislosti od pH roztoku • Experimentálne overiť priebeh niektorých zrážacích a komplexotvorných reakcií 	
--	--	--

V. Formy a metódy práce

METÓDY

- výkladovo-ilustratívna metóda
- reprodukčná metóda
- výkladovo-problémová metóda
- heuristická metóda
- výskumná metóda

FORMY

- metodické (výkladové, dialogické, demonštračné, samostatná práca žiakov)
- sociálne (frontálna, individuálna a skupinová práca)
- organizačné (vyučovacia hodina, laboratórna práca, projekty ...)

VI. Učebné zdroje:

- **Chémia pre 1. ročník gymnázií**
- **Chémia pre 2. ročník gymnázií**
- **Názvoslovie anorganických zlúčenín**
- Internet
- **Pracovný zošit z chémie, GAB Námestovo, 2015**

VII. Hodnotenie predmetu

- Predmet sa klasifikuje
- Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 2x test - váha 4
- Odpoveď - váha 2
- Laboratórne práce - váha 3
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 2
- Seminárne práce, referáty - váha 1
- Aktivita študenta - váha 2
- Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

100% - 90%	⇒ výborný
89% - 75%	⇒ chválitebný
74% - 50%	⇒ dobrý
49% - 30%	⇒ dostatočný
29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - 0,50 (zaokrúhľujeme nahor)

Názov predmetu	CHÉMIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda

I. Charakteristika predmetu

- Predmet chémie umožňuje žiakom hlbšie porozumieť zákonitostiam chemických javov a procesov.
- Obsah učiva tvoria poznatky o vlastnostiach a použití látok, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote. Sú to predovšetkým tieto oblasti: chémia potravín a nápojov, kozmetiky, liečiv, čistiacich prostriedkov, atď.
- Zvlášť významné je, že pri štúdiu chémie špecifickými poznávacími metódami si žiaci osvojujú i dôležité spôsobilosti. Ide predovšetkým o rozvíjanie spôsobilosti objektívne a spoľahlivo pozorovať, experimentovať a merať, vytvárať a overovať hypotézy v procese riešenia úloh rôznej zložitosti.
- Organickou súčasťou učebného predmetu chémie je aj systém vhodne vybraných laboratórnych prác, ktorých správna realizácia si vyžaduje osvojenie si základných manuálnych zručností a návykov bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.

Prierezové témy v predmete:

Environmentálna výchova

- tematický okruh: **Problémy životného prostredia**
  - tematický celok: Významné chemické prvky a ich zlúčeniny
- tematický okruh: **Vzťah človeka k prostrediu**
  - tematický celok: Významné chemické prvky a ich zlúčeniny

II. Rozvíjajúce ciele predmetu:

- Oboznámiť žiakov s významom poznatkov z chémie pre človeka, spoločnosť a prírodu, čo umožňuje u žiakov vytvorenie pozitívneho vzťahu k učebnému predmetu chémie.
- Prispieť k splneniu všeobecných cieľov vzdelávania, vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií prostredníctvom obsahu chémie.
- Podieľať sa na rozvíjaní prírodovednej gramotnosti, v rámci ktorej je potrebné rozvíjať aj čitateľskú gramotnosť a prácu s odborným textom. Žiaci by mali porozumieť odborným textom na primeranej úrovni a majú vedieť aplikovať získané poznatky pri riešení konkrétnych úloh.
- V rámci samostatnej práce majú byť žiaci schopní samostatne získavať potrebné informácie súvisiace s chemickou problematikou z rôznych informačných zdrojov (odborná literatúra, internet) a využívať multimediálne učebné materiály.
- Vyučovanie chémie na hodinách základného typu a laboratórnych cvičeniach realizované metódami aktívneho poznávania, výraznou mierou prispieva k formovaniu a rozvíjaniu logického, kritického a tvorivého myslenia žiakov, ktoré im umožňuje nachádzať vzťahy medzi štruktúrou a vlastnosťami látok ako aj osvojenie dôležitých manuálnych zručností.
- Významným cieľom vyučovania chémie je aj oboznámenie sa žiakov s chemickými látkami, ktoré pozitívne a negatívne ovplyvňujú život človeka (chemické aspekty racionálnej výživy, vplyv alkoholu, nikotínu a iných drog na ľudský organizmus).
- V predmete chémie si žiaci majú v dostatočnej miere osvojiť zručnosti a návyky bezpečnej práce v chemickom laboratóriu.
- Potrebné je, aby žiaci dosiahli takú úroveň pochopenia a zvládnutia učiva, aby vedeli využiť na hodinách získané vedomosti, spôsobilosti a návyky v každodennom živote.
- Spracovanie informácií a ich využitie pri plánovaní, realizovaní praktických postupov zameraných na spoznanie a kvantitatívne meranie prírodných javov, s ktorými sa stretávame v praktickom živote.
- Interpretácia získaných poznatkov a informácií so schopnosťou prezentovať, kriticky prehodnocovať a obhajovať svoje názory.
- Rozvíjanie schopnosti logického a kritického myslenia žiakov, schopnosti tímovej práce.
- Získavanie návykov spojených so správnym zaobchádzaním s chemickými látkami, na dodržiavaní zásad bezpečnej práce pri činnostiach z bežného života ako aj pri práci v laboratóriu.

III. Predmetové kompetencie:

- **Identifikácia a správne používanie pojmov.** Žiak vie správne používať základné pojmy a identifikovať ich v reálnych situáciách. Pritom nie je vhodné iba mechanické odrecitovanie definícií. Vedomosť týchto pojmov žiak dokáže tým, že rozumie textu, v ktorom sa vyskytujú a že ich aktívne používa v správnom kontexte.
- **Kvalitatívny popis objektov, systémov a javov a ich klasifikácia** – žiak vie popísať a popripade načrtnúť objekt, systém alebo jav, ktorý pozoruje podľa skutočnosti, modelu alebo nákresu vie popísať stavbu systému, vie nájsť spoločné a rozdielne vlastnosti látok, predmetov alebo javov (napríklad uviesť hlavné rozdiely medzi kovmi a nekovmi).
- **Vysvetlenie javov** – žiak vie vysvetliť niektoré javy pomocou známych zákonov alebo pomocou jednoduchších javov.
- **Predvídanie javov** a určovanie kauzálnych súvislostí – žiak vie v jednoduchých prípadoch predpovedať, čo sa v určitej situácii stane, rozhodnúť, či za určitých okolností je daný jav možný alebo nie (napríklad určiť faktory, ktoré ovplyvňujú rýchlosť chemickej reakcie).
- **Pozorovanie, experimentovanie, meranie a odhady** – žiak vie zrealizovať jednoduchý experiment podľa návodu, navrhnúť a zrealizovať jednoduchý experiment, ktorý simuluje určitý jav, alebo dáva odpoveď na určitú otázku. Do tejto skupiny patria predovšetkým merania a odhady veľkosti niektorých veličín, zhromažďovanie a vhodné usporiadanie údajov (napríklad zistiť, či roztok je kyslý, zásaditý alebo neutrálny).
- **Kvantitatívny popis** – žiak vie vypočítať niektoré veličiny z iných. Vie v jednoduchých prípadoch porovnať dve veličiny rovnakého druhu, určiť ako sa určitá veličina mení. Vie určiť hodnotu niektorých veličín z grafu alebo z tabuľky alebo naopak.
- **Aplikácia vedomostí** – žiak vie opísať niektoré prírodné alebo umelé systémy a v jednoduchších prípadoch opísať aj princíp ich fungovania. Vie uviesť príklady aplikácie určitých prírodných javov, rozhodnúť, kedy je daný jav výhodný a kedy nevýhodný. Vie posúdiť dôsledky určitých javov alebo ľudskej činnosti z ekologického, ekonomického alebo zdravotného hľadiska (napríklad vysvetliť škodlivé účinky používania chloridu sodného k zimnému posypu ciest).

V učebnom predmete chémia by žiaci mali nadobudnúť a rozvíjať nasledovné **kompetencie**

k učeniu

- plánovať a organizovať si učenie a pracovnú činnosť,
- kriticky pristupovať ku zdrojom informácií, informácie tvorivo spracovávať a využívať pri svojom štúdiu.

komunikačné schopnosti

- vyhľadávať, triediť a spracovávať informácie a dáta z rôznych zdrojov,
- vedieť využiť informačné a komunikačné zdroje,
- zrozumiteľne prezentovať nadobudnuté vedomosti, skúsenosti a zručnosti,
- urobiť zápis o experimente pomocou textu, schém, náčrtu, obrázkov a tabuliek,
- spracovať a prezentovať jednoduchý projekt so zameraním na ciele, metódy, výsledky a ich využitie.

riešenie problémov

- analyzovať vybrané problémy,
- aplikovať poznatky pri riešení konkrétnych problémových úloh,
- používať základné myšlienkové operácie a metódy vedeckého poznávania pri riešení problémových úloh,
- využívať informačné a komunikačné technológie pri riešení problémových úloh,
- posúdiť vhodnosť navrhnutého postupu riešenia problémovej úlohy,
- zhodnotiť úspešnosť riešenia problémovej úlohy
- logicky spájať poznatky nadobudnuté štúdiom chémie a iných učebných predmetov a využiť ich pri riešení problémových úloh.

manuálne

- používať správne postupy a techniky pri praktických činnostiach,
- dodržiavať pravidlá bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

sociálne

- vyjadrovať svoje názory, postoje a skúsenosti,
- pracovať vo dvojiciach alebo v skupinách,
- vzájomne si pomáhať pri riešení úloh teoretického a praktického charakteru,
- prezentovať a zhodnotiť výsledky svojej alebo skupinovej činnosti,
- hodnotiť vlastné výkony a pokroky v učení,
- prijímať ocenenie, radu a kritiku a čerpať poučenie pre ďalšiu prácu.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tretí v osemročnej forme štúdia
Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne / 66 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
	1. Opakovanie učiva sekundy	9
	2. Zloženie látok	16
	3. Významné chemické prvky a zlúčeniny	37
	4. Laboratórne práce	4

TC	Výkonový štandard	Obsahový štandard
1	OPAKOVANIE UČIVA SEKUNDY (9 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • rozlíšiť fyzikálne a chemické deje • poznať fyzikálne a chemické deje využívané v domácnosti • charakterizovať chemické reakcie • rozlíšiť reaktanty a produkty • poznať uplatnenie zákona zachovania hmotnosti • rozlíšiť na príkladoch z bežného života chemické zlučovanie a chemický rozklad • poznať horenie ako chemický dej • poznať označenie a príklady horľavín • poznať spôsoby správneho hasenia požiaru • popísať energetické premeny pri chemických reakciách • rozlišovať reakcie podľa rýchlosti s dôrazom na bežný život • zdôvodniť vplyv faktorov na rýchlosť chemických reakcií	<ul style="list-style-type: none"> • Fyzikálne deje • Chemické deje • Chemické reakcie • Zákon zachovania hmotnosti • Chemické zlučovanie • Chemický rozklad • Horenie • Požiar a jeho hasenie • Reakcie, pri ktorých sa energia spotrebúva a uvoľňuje • Rýchlosť chemických reakcií • Faktory ovplyvňujúce rýchlosť chemických reakcií
2	ZLOŽENIE LÁTOK (16 hodín)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • vysvetliť zloženie látok • rozlíšiť prvky a zlúčeniny • poznať význam chemických značiek prvkov a chemického vzorca • poznať slovenské názvy a značky chemických prvkov: Ag, Al, Au, C, Ca, Cl, Cu, F, Fe, H, He, Hg, I, K, Mg, Mn, N, Na, O, P, Pb, S, Se, Si, Zn • opísať stavbu atómu	<ul style="list-style-type: none"> • Prvok • Značka prvku • Zlúčenina • Chemický vzorec • Častice látok • Atóm • Elektrónový obal atómu • Jadro atómu • Protón, neutrón, elektrón • Protónové číslo

	<ul style="list-style-type: none"> • poznať označenie elektrického náboja protónov, elektrónov, neutrónov • zapísať a vysvetliť vznik iónov z atómov • vysvetliť vznik chemickej väzby v látkach H₂, NaCl • poznať rozdelenie väzieb na kovalentné a iónové • vysvetliť ich vznik na konkrétnom príklade • rozlíšiť kovalentné väzby na nepolárne a polárne • vedieť použiť elektronegativitu na určenie typu väzby • zapísať a prečítať vzorce dvojatómových a viacatómových molekúl (napr. H₂, O₂, Cl₂, CO₂, H₂O) • určiť druh a počet atómov v konkrétnom príklade molekuly • pomenovať dej, pri ktorom sa oxidačné číslo atómu zvyšuje, pri ktorom sa oxidačné číslo atómu znižuje • uviesť príklady priebehu oxidačno-redukčných reakcií v bežnom živote • poznať význam objavu periodickej sústavy prvkov a meno autora (D. I. Mendelejev), • určiť počet radov a stĺpcov v periodickej tabuľke prvkov (1. – 18.) • vedieť určiť umiestnenie (perióda a skupina) konkrétneho prvku na základe hodnoty protónového čísla • zapísať protónové číslo atómov • určiť počet elektrónov v atóme z hodnoty protónového čísla. • vytvoriť a overiť hypotézu • kriticky hodnotiť postupy riešenia daného problému • prezentovať a obhájiť výsledky svojej práce 	<ul style="list-style-type: none"> • Chemická väzba • Elektrónový pár • Molekula • Ión, kation, anión • Oxidácia • Redukcia • Oxidačno-redukčné reakcie • Periodická sústava prvkov • Skupiny, periódy
3	VÝZNAMNÉ CHEMICKÉ PRVKY A ZLÚČENINY (37 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymenovať základné vlastnosti (skupenstvo, farba, reaktivita, atď.) a použitie vodíka, kyslíka, alkalických kovov, halogénov, významných kovov a nekovov, vzácnych plynov • určiť oxidačné čísla atómov prvkov v oxidoch, • vedieť aplikovať pravidlá tvorby vzorcov a názvov oxidov, kyselín a hydroxidov • vedieť názvy a vzorce CO, CO₂, N₂O₅, SO₂, SO₃, CaO, HCl, HNO₃, H₂SO₄, H₂CO₃, NaOH, KOH, Ca(OH)₂, NaCl, NaNO₃, CuSO₄, CaCO₃, • pomenovať ióny, ktoré vzniknú reakciou HCl, NaOH s vodou • poznať oxidy, ktoré reakciou s vodou spôsobujú kyslé dažde, a príčiny vzniku uvedených oxidov (oxidy síry a dusíka) • poznať vplyv kyslých dažďov na životné prostredie, možnosti obmedzenia ich vzniku, 	<ul style="list-style-type: none"> • Kyslík a jeho zlúčeniny (oxidy) • Vodík a jeho zlúčeniny (kyseliny, kyslíkaté a bezkyslíkaté, kyslé roztoky) • Alkalické kovy a ich zlúčeniny (hydroxidy, zásadité roztoky) • Soli (neutralizácia, pH, stupnica pH, indikátor) • Kovy a ich zlúčeniny (v ľudskom organizme a bežnom živote) • Vzácne plyny

	<ul style="list-style-type: none"> • určiť pomocou univerzálneho indikátorového papierika pH rôznych roztokov (kyslý, neutrálny, zásaditý) • opísať neutralizáciu ako chemickú reakciu kyseliny chlorovodíkovej s hydroxidom sodným a zapísať chemickú rovnicou • poznať výskyt a funkciu kyseliny chlorovodíkovej v ľudskom organizme • uviesť význam kationov sodíka, draslíka, horčíka, vápnika a železa pre ľudský organizmus a ich potravinové zdroje • zdôvodniť negatívny vplyv nadbytku NaCl v potrave pre ľudský organizmus • vedieť prakticky určiť, či je roztok kyslý, neutrálny alebo zásaditý • vedieť pracovať s roztokmi indikátorov a indikátorovými papierikmi • vedieť pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich • zaznamenať výsledok pokusu • vyhľadať, spracovať a prezentovať požadované údaje a informácie • vytvoriť a overiť hypotézu • kriticky hodnotiť postupy riešenia daného problému • prezentovať a obhájiť výsledky svojej práce 	
4.	LABORATÓRNE PRÁCE (4 hodiny)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodržiavať zásady bezpečnej práce v chemickom laboratóriu • Dodržiavať zásady bezpečnej práce s chemickými látkami v praxi • Vedieť pozorovať javy sprevádzajúce pokus, vyhodnotiť a interpretovať ich • Vedieť zaznamenať výsledok pokusu • Vedieť používať ochranné pomôcky: okuliare, rukavice, ochranný štít • Pripraviť oxid uhličitý a dokázať jeho vlastnosti • Určiť podľa návodu pH pripravených vodných roztokov • Sledovať priebeh neutralizácie roztoku hydroxidu sodného roztokom kyseliny chlorovodíkovej a dokázať prítomnosť chloridu sodného v neutrálnom roztoku • Pripraviť podľa návodu rozličné soli kyseliny chlorovodíkovej a reakcie zapísať chemickými rovnicami 	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratórny poriadok • Určenie pH pripraveného roztoku • Neutralizácia • Príprava solí

V. Formy a metódy práce

METÓDY

- výkladovo-ilustratívna metóda

- reprodukčná metóda
- výkladovo-problémová metóda
- heuristická metóda
- výskumná metóda

FORMY

- metodické (výkladové, dialogické, demonštračné, samostatná práca žiakov)
- sociálne (frontálna, individuálna a skupinová práca)
- organizačné (vyučovacia hodina, laboratórna práca, projekty ...)

VI. Učebné zdroje:

- **Chémia pre 8. ročník základných škôl a 3. ročník gymnázií s osemročným štúdiom**
- Pracovné listy

VII. Hodnotenie predmetu

- Predmet sa klasifikuje
- Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl
- Žiak musí mať minimálne 3 známky
- 2x test - váha 4
- Odpoveď - váha 2
- Projekty, účasť na súťaži - váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Malé písomky (nové učivo + 3 učivá z opak.) - váha 2
- Seminárne práce, referáty, laboratórne práce - váha 1
- Aktivita študenta - váha 2
- Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

100% - 90%	⇒ výborný
89% - 75%	⇒ chválitebný
74% - 50%	⇒ dobrý
49% - 30%	⇒ dostatočný
29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - 0,50 (zaokrúhľujeme nahor)

Názov predmetu	ROZŠIRUJÚCA BIOLÓGIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a príroda

I. Charakteristika predmetu

- Učebný predmet biológia poskytne v rámci štátneho programu stredoškolského vzdelávania (ISCED 3) základný systém poznatkov o živej prírode, ako predpokladu formovania prírodovednej gramotnosti.
- Poznanie zákonov, ktorými sa riadi živá príroda, je základom pre pochopenie jej fungovania ako celku a je dôležité pre formovanie citlivého vzťahu k nej.
- Toto poznanie je zároveň nevyhnutným predpokladom zodpovedného prístupu k celému okolitému svetu ako aj sebe samému.
- Biológia patrí do skupiny všeobecno-vzdelávacích voliteľných maturitných predmetov.
- Základným zdrojom pre štúdium v rámci voliteľných predmetov ako aj samostatnú prípravu na maturitu z biológie sú učebnice zo sady Biológia pre gymnáziá 1 – 8, Ušáková a kolektív.
- Cieľom Rozširujúcej biológie v 3. ročníku je upevniť, systematizovať, aplikovať poznatky o živej prírode a v nadväznosti na základné učivo rozšíriť a prehĺbiť vedomosti a zručnosti z biológie.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu:

Všeobecné ciele:

- Formovať ucelenú predstavu o rozmanitosti a jednote živej prírody, o javoch a procesoch, ktoré v nej prebiehajú, o zákonitostiach, ktorými sa riadia všetky živé organizmy.

Špecifické ciele:

- Poznávať praktický význam živých organizmov pre život človeka.
- Rozvíjať zručnosti pri práci v teréne a v prírodovednom laboratóriu.
- Rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení úloh a školských projektov najmä v oblasti ochrany živej prírody a zdravia človeka (samostatne alebo v skupinách).

III. Predmetové kompetencie:

Formovať ucelenú predstavu o rozmanitosti a jednote živej prírody, o javoch a procesoch, ktoré v nej prebiehajú, o zákonitostiach, ktorými sa riadia všetky živé organizmy.

Kompetencie:

- schopnosť vnímať živú prírodu ako hierarchicky usporiadaný, neustále sa meniaci, dynamický systém;
- schopnosť chápať vzájomné vzťahy medzi organizmami a ich prostredím;
- vedieť odlišovať zákonité príčiny biologických procesov od ich vonkajších prejavov;
- schopnosť hľadať v prírodných javoch a procesoch príčinné súvislosti a tým podporovať logické myslenie;
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu;
- samostatne a slobodne (na základe poznania predmetu), voliť výberové a maturitné predmety, zodpovedne rozhodovať o svojom ďalšom štúdiu na VŠ a budúcej profesii.

Poznávať praktický význam živých organizmov pre život človeka.

Kompetencie:

- poznať najbežnejšie úžitkové a hospodársky významné druhy rastlín, húb a živočíchov;
- poznať možnosti využitia vlastností a životných prejavov organizmov v biotechnológiách;
- poznať nebezpečné a patogénne organizmy, ich účinok na ľudský organizmus, možnosti liečby, prevencie a poskytnutia prvej pomoci.

Rozvíjať zručnosti pri práci v teréne a v prírodovednom laboratóriu.

Kompetencie:

- schopnosť pozorovať biologické objekty vo voľnej prírode;
- bezpečne manipulovať s bežným biologickým materiálom pri jeho zbere a spracovaní v laboratóriu;
- schopnosť pracovať s bežnými laboratórnymi pomôckami a prístrojmi pri poznávaní biologického materiálu.

Rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení úloh a školských projektov najmä v oblasti ochrany živej prírody a zdravia človeka (samostatne alebo v skupinách).

Kompetencie:

- schopnosť vyhľadávať informácie o živej prírode v literatúre a informačných médiách, pracovať s informáciami;
- rozvíjať čitateľskú gramotnosť v oblasti odborného biologického textu;
- schopnosť tvorivo riešiť úlohy, poukazovať na príčiny problémov, navrhovať ich riešenia;
- schopnosť prakticky riešiť úlohy, interpretovať fakty a vyvodzovať závery;
- schopnosť pripraviť vlastné prezentácie a vystúpenia;
- schopnosť využívať informačné a komunikačné technológie a prostriedky pri získavaní a spracúvaní informácií, ako aj prezentácii vlastnej práce;
- schopnosť prezentovať vlastnú prácu, diskutovať, argumentovať, obhájiť vlastné stanovisko;
- schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niest' zodpovednosť.

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: 3. ročník
Hodinová dotácia: 3 hodiny týždenne / 99 hodín ročne

Ročník	Prehľad tematických celkov	Orientačná hodinová dotácia
	1. Biológia ako veda	3
	2. Biológia bunky	9
	3. Nebunkové a prokaryotické organizmy	4
	4. Biológia rastlín	12
	5. Systém a fylogénéza rastlín	8
	6. Huby a lišajníky	4
	7. Biológia živočíchov a človeka	30
	8. Systém a fylogénéza živočíchov	16
	9. Genetika	5
	10. Ekológia	8

TC	Výkonový štandard	Obsahový štandard
1	BIOLÓGIA AKO VEDA (3 hodiny)	
	Žiak vie / dokáže <ul style="list-style-type: none"> • Definovať biológiu ako vedu, poznať jej vedné disciplíny. • Poznať základne metódy a prostriedky poznávania živej prírody. • Poznať najdôležitejšie vedecké objavy v biológii a ich predstaviteľov. • Poznať význam biologických poznatkov pre život a praktické využitie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Biológia a jej postavenie v systéme vied. • Vzťah biológie k iným vedám. • Prehľad základných biologických disciplín. • Stručný prehľad dejín biológie. • Metódy vedeckej práce v biológii. • Pozorovanie a experiment. <p>Význam biologických poznatkov pre život a ich praktické využitie.</p>

2	BIOLÓGIA BUNKY (9 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definovať bunkovú teóriu. • Vymenovať všeobecné vlastnosti bunky. • Poznať význam vody, cukrov, tukov, bielkovín a nukleových kyselín pre bunku. • Charakterizovať všeobecnú štruktúru bunky. • Poznať stavbu a funkcie základných bunkových štruktúr. • Odlíšiť membránové a fibrilárne štruktúry, vysvetliť rozdiel v ich stavbe a funkciách. • Odlíšiť mikroskopickú štruktúru od submikroskopickej. • Vysvetliť rozdiel medzi prokaryotickou a eukaryotickou, rastlinnou a živočíšnou bunkou. • Vysvetliť spôsoby rozmnožovania buniek (mitoza, meioza). • Vysvetliť pojem bunkový cyklus, poznať význam jednotlivých fáz. • Vysvetliť pojem diferenciacia a bunková špecializácia. • Vysvetliť mechanizmy príjmu a vydaja látok bunkou. • Vysvetliť rozdiel v priebehu osmotických javov v rastlinnej a živočíšnej bunke. • Vysvetliť princíp prenosu energie v bunke. • Vysvetliť princíp metabolizmu (anabolizmus, katabolizmus). • Vysvetliť funkciu enzýmov v metabolizme a princíp ich pôsobenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bunková teória. • Všeobecné vlastnosti bunky. • Chemické zloženie bunky. • Štruktúra bunky. • Typy buniek. • Rozmnožovanie bunky a bunkový cyklus. Diferenciácia a špecializácia buniek. • Prijem a vydaj látok bunkou. • Prenos energie v bunke. Metabolizmus bunky.
3	NEBUNKOVÉ A PROKARYOTICKÉ ORGANIZMY (4 hodiny)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť vysvetliť rozdiely v stavbe vírusov a baktérií. • Vedieť vysvetliť špecifickú stavbu vírusov, ich spôsob života, rozmnožovanie, kritériá klasifikácie a najdôležitejšie ochorenia spôsobené vírusmi. • Vysvetliť stavbu, spôsob výživy, rozmnožovanie a klasifikáciu baktérií. • Vymenovať najrozšírenejšie typy baktérií, ich význam v prírode a pre človeka a základne ochorenia, ktoré spôsobujú. • Charakterizovať archeóny, poznať ich význam. • Vedieť odlíšiť špecifickú stavbu a postavenie cyanobaktérií - siníc v skupine prokaryotov a poznať ich význam z ekologického a evolučného hľadiska. 	<ul style="list-style-type: none"> • Základná charakteristika, miesto vo fylogénze, stavba, spôsob života a význam vírusov, baktérií, archeónov a siníc.
4	BIOLÓGIA RASTLÍN (12 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Definovať rastlinné pletivá. 	<p>4.1 Stavba rastlinného tela</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rastlinné pletivá.

	<ul style="list-style-type: none"> • Vymenovať základné typy pletív. • Rozlíšiť delivé pletivá od trvácich, poznať ich rozdelenie, funkciu a význam v rastline. • Charakterizovať krycie, vodivé a základné pletivá, vysvetliť ich funkciu a význam. • Opísať vonkajšiu a vnútornú stavbu vegetatívnych rastlinných orgánov. • Odlíšiť stavbu vegetatívnych orgánov jednoklíčnolistových rastlín od dvojklíčnolistových. • Konkretizovať typické metamorfózy koreňa, stonky a listov. • Opísať stavbu kvetu semenných rastlín. • Rozlíšiť základné typy súkvetí semenných rastlín. • Opísať stavbu vajíčka a semena semenných rastlín. • Rozlíšiť základné typy plodov semenných rastlín. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozdelenie pletív. • Stavba a funkcia jednotlivých pletív. • Rastlinné orgány. • Rozdelenie orgánov. Stavba a funkcie jednotlivých orgánov.
5	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať autotrofnú a heterotrofnú výživu rastlín. • Poznať význam minerálnej výživy pre život rastlín. • Vedieť rozlíšiť chemosyntezu od fotosyntézy. • Vysvetliť podstatu primárnych a sekundárnych procesov fotosyntézy. • Konkretizovať význam, vstupné latky a konečné produkty fotosyntézy. • Konkretizovať význam, vstupné latky a konečné produkty dýchania rastlín. • Vysvetliť podstatu anaeróbného a aeróbného dýchania. • Vedieť porovnať procesy fotosyntézy a dýchania rastlín. • Charakterizovať procesy príjmu, vedenia a výdaja vody rastlinou. • Vysvetliť princíp a poznať spôsoby pohlavného a nepohlavného rozmnožovania rastlín. • Vysvetliť princíp rodozmeny v ontogenéze rastlín. • Vysvetliť procesy opelenia a oplodnenia semenných rastlín, vznik semena a plodu. • Vysvetliť podstatu rastových a vývinových procesov rastlín. • Vymenovať vonkajšie a vnútorné činitele ontogenézy. 	<p>4.2 Základy fyziológie rastlín</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spôsoby výživy rastlín. • Chemosyntéza, fotosyntéza. • Dýchanie rastlín. • Minerálna výživa. • Vodný režim rastlín. • Rozmnožovanie rastlín. • Rodozmena - striedanie pohlavnej a nepohlavnej generácie v ontogenéze rastlín. Rast a vývin rastlín.
	SYSTÉM A FYLOGENÉZA RASTLÍN (8 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať klasifikačné systémy, poznať kritéria triedenia rastlín, základne systematické jednotky. • Poznať dôležité systematické znaky a význam rias ako typických predstaviteľov nižších 	<ul style="list-style-type: none"> • Klasifikačné systémy. • Systematické jednotky. • Stručný prehľad prirodzeného systému rastlín. • Zákonitosti fylogenezy. • Nižšie rastliny.

	<p>rastlín.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať charakteristické znaky základných oddelení rias - červené riasy, rôznobičikaté riasy, červenoočká a zelené riasy, ich hlavných zástupcov a význam pre človeka. • Poznať dôležité systematické znaky, zákonitosti fylogény a základnú charakteristiku vyšších rastlín. • Vedieť charakterizovať najvýznamnejšie oddelenia výtrusných cievnatých rastlín - rýniorasty, machorasty, plavúňorasty, prasličkorasty a sladičorasty z hľadiska stavby, fylogény, rozšírenia a významu pre človeka. • Poznať základnú charakteristiku najvýznamnejších oddelení nahosemenných rastlín - borovicorasty a cykasorasty z hľadiska stavby, rozšírenia a fylogény. Poznať hlavných zástupcov a ich význam pre človeka. • Poznať základnú charakteristiku oddelenia krytosemenných rastlín – magnóliorastov z hľadiska habitusu, stavby a vývojových vzťahov. • Rozlíšiť základne systematické znaky a poznať fylogenetické vzťahy jednoklíčnolistových a dvojklíčnolistových rastlín. • Poznať hlavné rozdiely a vedieť charakterizovať najvýznamnejšie čeľade (5 vybraných) dvojklíčnolistových rastlín, poznať ich typických zástupcov a význam pre človeka. • Poznať hlavné rozdiely a vedieť charakterizovať najvýznamnejšie čeľade (3 vybrané) jednoklíčnolistových rastlín, poznať ich typických zástupcov a význam pre človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vyššie rastliny. Dvojklíčnolistové a jednoklíčnolistové rastliny.
6	HUBY A LIŠAJNÍKY (4 hodiny)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať huby ako samostatnú ríšu organizmov. • Poznať špecifické znaky plesní a význam najdôležitejších zástupcov. • Vedieť odlišiť znaky vreckatých a bázidiových húb. • Vymenovať najdôležitejších predstaviteľov a poznať ich význam pre človeka. • Vysvetliť spôsoby výživy húb, podstatu mykorizy a jej význam, ekologický význam reducentov (parazitické, saprofytické huby). • Poznať špecifické znaky lišajníkov, vysvetliť princíp lichenizmu a jeho význam. • Poznať význam lišajníkov ako bioindikátorov čistoty ovzdušia a priekopníkov života. 	<ul style="list-style-type: none"> • Všeobecná charakteristika, spôsob výživy, symbióza, základné triedy oddelenia vlastných húb a ich typickí predstavitelia, význam.

7	BIOLOGIA ŽIVOČÍCHOV A ČLOVEKA (30 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Charakterizovať základné typy tkanív. • Porovnať organizáciu a stavbu tela jednobunkovcov a mnohobunkovcov. • Vysvetliť vývojové vzťahy orgánov a orgánových sústav. • Opísať stavbu, fylogenezu, typy orgánov - krycej, opornej, pohybovej sústavy a charakterizovať ich funkcie v závislosti od spôsobu života a životného prostredia. • Vysvetliť mechanizmus kontrakcie kostrového svalu. • Opísať stavbu, fylogenezu, typy orgánov tráviacej sústavy. Poznať ich význam a funkcie. • Opísať stavbu, fylogenezu, typy orgánov dýchacej sústavy. Poznať ich význam a funkcie • Opísať stavbu, fylogenezu, typy orgánov obehovej sústavy. Poznať ich význam a funkcie. • Poznať zloženie, typy a obeh telových tekutín. • Poznať stavbu, činnosť srdca a krvný obeh rýb, obojživelníkov, plazov, vtákov a cicavcov. • Opísať stavbu, fylogenezu, typy orgánov vylučovacej sústavy. Poznať ich význam a funkcie. • Charakterizovať procesy premeny látok a energie a spôsoby termoregulácie živočíchov v závislosti od podmienok vonkajšieho prostredia. • Vymenovať riadiace a regulačné sústavy živočíchov. Poznať fylogenezu, stavbu, typy a funkciu nervovej sústavy. • Poznať základné žľazy s vnútorným vylučovaním a účinok ich hormónov na organizmus živočíchov. • Poznať fylogenezu, stavbu a typy zmyslových orgánov živočíchov. Vysvetliť princíp a význam ich činnosti. • Poznať spôsoby rozmnožovania mnohobunkových organizmov a zákonitosti ich embryonálneho a postembryonálneho vývinu. 	<p>7.1 Sústavy orgánov a ich funkcie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tkanivá a orgány. • Organizácia tela jednobunkovcov a mnohobunkovcov. • Organové sústavy - ich základná charakteristika, fylogenezu, stavbu, funkcia, význam; krycia, oporná, pohybová, tráviaca sústava - metabolizmus, termoregulácia. • Dýchacia sústava - dýchanie vodných a suchozemských živočíchov, mechanizmus dýchania, význam kyslíka pri metabolických procesoch. • Obeh telových tekutín - transport látok, typy telových tekutín, krv, krvné skupiny, miazga, tkanivový mok, obehové sústavy, činnosť srdca. • Vylučovacia sústava - exkrécia - moč, jeho tvorba a zloženie v závislosti od prostredia, osmoregulácia. • Riadiace sústavy - regulačné mechanizmy - hormonálna, nervová sústava. • Zmyslové orgány. • Rozmnožovacia sústava - rozmnožovanie, proces oplodnenia, zárodočný a postembryonálny vývin.
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť základné etologicke pojmy. • Charakterizovať jednotlivé funkčné druhy správania živočíchov - potravné, ochranné, sexuálne, materské správanie, orientácia, komunikácia, teritorialita, sociálne správanie – skupinové, hra. 	<p>7.2 Správanie živočíchov – etológia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vrodené správanie - inštinkt, pud, kľúčový podnet, biorytmy. • Získané správanie - obligatórne a fakultatívne učenie. • Funkčné druhy správania.
8	SYSTÉM A FYLOGENEZA ŽIVOČÍCHOV (16 hodín)	

	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poznať kritéria klasifikácie živočíchov do taxonomických skupín. • Opísať základné kmene jednobunkovcov (meňavkobičikovce, výtrusovce, nálevníky), z hľadiska stavby tela, spôsobu života a životného prostredia. Poznať typických zástupcov a ich význam pre prírodu a človeka. • Poznať zákonitosti fylogénzy mnohobunkových živočíchov, vznik dvojstrannej súmernosti, formovanie tretej zárodočnej vrstvy a telovej dutiny. • Opísať základné kmene dvojlístovcov (hubky, prhlivce, rebrovky) z hľadiska stavby tela a spôsobu života. Poznať typických zástupcov, ich životné prostredie. • Opísať základné kmene prvoústovcov (ploskavce, hlístovce, mäkkýše, obrúčkavce, článkonožce), z hľadiska stavby tela a spôsobu života. Poznať typických zástupcov, ich životné prostredie, význam pre prírodu a človeka. • Vysvetliť vývinové odlišnosti medzi prvoústovcami a druhoústovcami. • Opísať základné kmene druhoústovcov (ostnatokožce, chordáty), z hľadiska stavby tela a spôsobu života. Poznať typických zástupcov, ich životné prostredie a zákonitosti fylogénzy. • Poznať typických zástupcov stavovcov, ich zaradenie do základných systematických skupín a význam pre prírodu a človeka. 	<ul style="list-style-type: none"> • Všeobecná charakteristika živočíšnej ríše. Systematické znaky, systematické jednotky. • Pojmy jedinec, druh, populácia. • Systém živočíchov - základná charakteristika živočíšnych kmeňov, ich postavenie v živočíšnej ríši, stavba tela, spôsob života, rozdelenie, význam. • Jednobunkové organizmy - meňavkobičikovce, výtrusovce, nálevníky. • Mnohobunkové organizmy. • Dvojlístovce - hubky, prhlivce, rebrovky. Vznik dvojstrannej súmernosti. • Prvoústovce - ploskavce, hlístovce, mäkkýše, obrúčkavce, článkonožce. • Druhoústovce - ostnatokožce, chordáty. • Prehľad historického vývoja živočíchov.
9	GENETIKA (5 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysvetliť mechanizmus prenosu a realizácie genetickej informácie v procesoch syntézy nukleových kyselín a bielkovín. • Vedieť odlišiť zákonitosti pôsobenia genetických mechanizmov na úrovni prokaryotickej a eukaryotickej bunky. • Vysvetliť princíp mimo jadrovej dedičnosti. • Vysvetliť princíp dedičnosti kvalitatívnych znakov a vedieť aplikovať Mendelové pravidlá v praktických úlohách z genetiky. • Vysvetliť princíp dedičnosti viazanej na pohlavné chromozómy, možnosti prenosu ochorení viazaných na chromozóm X . • Vedieť aplikovať zákonitosti genetiky pri riešení praktických úloh z dedičnosti kvantitatívnych znakov a populačnej genetiky 	<ul style="list-style-type: none"> • Molekulové základy dedičnosti - expresia génu. • Genetika bunky. Jadrová a mimojadrová dedičnosť. • Dedičnosť mnohobunkového organizmu. Mendelové pravidlá dedičnosti. • Dedičnosť s dominanciou. • Intermediárna dedičnosť. • Dedičnosť s väzbou na pohlavie. • Dedičnosť kvantitatívnych znakov. • Základy populačnej genetiky.
10	EKOLOGIA (8 hodín)	
	<p>Žiak vie / dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť definovať obsah pojmu ekológia. • Ekológia a environmentalistika. • Poznať nároky organizmov na prostredie a 	<ul style="list-style-type: none"> • Ekológia ako vedná disciplína. • Predmet štúdia ekológie. • Životné prostredie organizmov. • Faktory prostredia.

<ul style="list-style-type: none"> • abiotické a biotické faktory prostredia. • Definovať pojem populácia, spoločenstvo. • Na konkrétnych príkladoch vysvetliť neutrálne, pozitívne a negatívne vzťahy v populácii a medzi populáciami. • Poznať význam skupín organizmov v ekosystéme. • Vysvetliť fungovanie ekosystému z hľadiska prenosu energie, obehu látok a tvorby biomasy (trofická štruktúra ekosystému). • Vysvetliť mechanizmy dynamiky ekosystému - tok látok, tok energie, potravné reťazce. • Vysvetliť zmeny ekosystému, ekologickú sukcesiu, klimax, ekologickú niku. • Poznať negatívne dôsledky narušenia prirodzenej rovnováhy ekosystému najmä v súvislosti s ohrozením živých organizmov. • Vymenovať formy ochrany prírody, typy chránených území, národné parky Slovenska, ich lokalizáciu a význam. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizmy a prostredie. • Nároky organizmov na prostredie. • Populácie. • Spoločenstvá. • Hlavné typy rastlinných spoločenstiev na území SR. • Ekosystém. • Postavenie a význam rastlinných a živočíšnych organizmov v prírodných systémoch. • Vzťahy medzi organizmami. • Dynamika ekosystému - tok energie, obeh látok, potravné reťazce (producenty, konzumenty, reducenty), produktivita ekosystému. • Vývoj ekosystému - rovnováha, sukcesia, biodiverzita. • Ochrana prírody - príčiny, prejavy a dôsledky porušenia prirodzenej rovnováhy ekosystému. • Spôsoby ochrany prírody. • Pasívna a aktívna ochrana prírody. • Územná ochrana prírody. • Preventívne opatrenia - Právne, etické aspekty ochrany prírody. • Ohrozené a chránené druhy živočíchov.
---	---

V. Formy a metódy práce

METÓDY

- výkladovo-ilustratívna metóda
- reprodukčná metóda
- výkladovo-problémová metóda
- heuristická metóda
- výskumná metóda

FORMY

- metodické (výkladové, dialogické, demonštračné, samostatná práca žiakov)
- sociálne (frontálna, individuálna a skupinová práca)
- organizačné (vyučovacia hodina, laboratórna práca, projekty ...)

VI. Učebné zdroje:

- **Biológia pre gymnázia 1-8**
- Vilček, F.: a kol.: Prehľad biológie 1, 2, SPN, 1997
- Kol. aut.: Učebnica biológie pre 1., 2., 3.ročník, SPN Bratislava
- Kol. aut.: Seminár a cvičenia z biológie, SPN Bratislava, 1987
- Hančová, Vlková: Biológia v kocke I,II, Art area, Bratislava
- Križan, J.: Biológia pre maturantov, Enigma, Nitra, 1998
- Benešová, M.: Zmaturuj z biológie, Didaktis, Bratislava, 2006

VII. Hodnotenie predmetu

- Predmet sa klasifikuje

- Hodnotenie a klasifikácia žiakov vychádza z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl
- Žiak musí mať minimálne 3 známky = 3x test
- Test – váha 4
- Projekty, účasť na súťaži – váha 2 (prípadne individuálne posúdenie)
- Aktivita študenta – váha 2

- Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

100% - 90%	⇒ výborný
89% - 75%	⇒ chválitebný
74% - 50%	⇒ dobrý
49% - 30%	⇒ dostatočný
29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\textit{známka} \times \textit{váha} + \textit{známka} \times \textit{váha} + \textit{známka} \times \textit{váha} \dots}{\textit{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - 0,50 (zaokrúhľujeme nahor)

Názov predmetu	GEOGRAFIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Nadväzuje na učivo základnej školy. Pomáha správne chápať podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou rozvíjanou v geografii je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Tú dopĺňajú schopnosti žiakov vyhľadať, analyzovať, správne interpretovať a vhodne využívať informácie prezentované v rôznych grafických podobách (schémy, grafy, tabuľky, vekové pyramídy, diagramy, kartogramy, kartodiagramy a i.). Žiaci poznajú dôveryhodné informačné zdroje, vedia sa dobre orientovať v dostupných databázach štatistických údajov a identifikovať v nich dôležité fakty a kľúčové skutočnosti.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a často komplikovanú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti opisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho osobitosť v kontexte Európy či sveta.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Žiaci:

- využívajú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe ako základný zdroj geografických informácií,
- správne a presne interpretujú informácie o krajine v rôznych formách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a i.),
- vyhľadávajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok v rôznych častiach Zeme a ich vplyv na život človeka,
- rozumejú podstate rozmanitosti ľudskej spoločnosti a jej variabilným prejavom,
- zaujmú postoj k najväčším otázkam existencie ľudstva na Zemi a ponúknu vhodné riešenia,
- interpretujú zložitú krajinu a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek,
- komplexne posúdia perspektívy rozvoja jednotlivých regiónov.

III. Predmetové kompetencie

Základné otázky geografie sú: *Čím je to zaujímavé? Kde to je? Ako to vyzerá? Ako to vzniklo? Ako tam žijú ľudia?*

- žiaci dokážu čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať.
- sú schopní získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, máp, tabuliek, štatistických údajov a tiež

- získavať informácie o rôznych kultúrach sveta, o vzťahoch jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou, a hodnotiť ich.
- dokážu informácie objektívne spracovať

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: sekunda

Hodinová dotácia: 1 hodina týždenne, 33.hodín ročne

Afrika – fyzickogeografická charakteristika (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymedziť polohu a opísať pobrežie Afriky z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), • zdôvodniť vplyv pasátov na vznik afrických púští a polopúští, • vysvetliť príčiny rovnomerného rozloženia podnebných pásem vo vzťahu k rozšíreniu rastlinstva a živočíšstva v Afrike, • porovnať prírodné podmienky v štyroch podnebných pásmach Afriky, • uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Afriky. 	<ul style="list-style-type: none"> • Afrika • Madagaskar, Somálsky polostrov • Guinejský záliv, Stredozemné more, Červené more, Gibraltársky • prieliv • rovník, obratníky • panvy, pohoria, plošiny, púšte • Sahara, Namib, Atlas, Kilimandžáro • pasáty • Níl, Kongo, Niger • rastlinné pásma, živočíchy

Afrika – sociokenomická charakteristika (7)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhrnúť dôvody rozdielov v zaľudnení najbližšieho okolia najväčších riek Afriky, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Afriky, • uviesť príčiny častých národnostných a náboženských sporov a konfliktov medzi národmi žijúcimi v Afrike, • vysvetliť dôvody nízkeho podielu obyvateľov žijúcich v mestách, • v obsahu tematickej mapy identifikovať štyri najzaľudnenejšie oblasti Afriky a mestá s viac ako 5 miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), • zhodnotiť hospodársku vyspelosť jednotlivých oblastí Afriky, • uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov v jednotlivých regiónoch Afriky, • zdôvodniť zaradenie jednej z pamiatok Afriky do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ju na mape. 	<ul style="list-style-type: none"> • oblasti Afriky • Káhira, Lagos, Johannesburg, Kinshasa • Juhoafrická republika • Keňa • Egypt • Nigéria • rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia • národnostné zloženie • hospodárstvo a nerastné suroviny • problémy obyvateľstva Afriky • pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva • UNESCO

Ázia – fyzickogeografická charakteristika (9)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> vymedziť polohu Ázie voči ostatným kontinentom a oceánom (čítanie mapy), opísať z mapy pobrežie a povrch Ázie (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány, povrchové celky), („čítanie“ mapy), uviesť príčiny veľkej členitosti povrchu Ázie, zdôvodniť veľký počet sopiek a seizmicky aktívnych oblastí v pobrežných oblastiach Ázie („Ohnivý kruh“), vysvetliť prúdenie monzúnov, identifikovať na mape oblasti Ázie, ktoré sú monzúnmi ovplyvňované, zdôvodniť rozdiely v podnebí vnútrozemských a pobrežných oblastí Ázie, objasniť príčiny rozdielov v množstve tečúcej vody počas roka v korytách najdlhších riek Ázie, vymedziť podľa mapy povodia najväčších ázijských riek a zaradiť ich do úmorí a bezodtokových oblastí, identifikovať na mape oblasti Ázie ohrozované tajfúnmi a cunami, zhrnúť odlišnosti a podobnosť priestorového rozloženia rastlinstva a živočíšstva v Ázii a v Amerike, uviesť päť príkladov typických rastlinných a živočíšnych druhov v Ázii. 	<ul style="list-style-type: none"> Ázia Filipíny, Japonské ostrovy, Kamčatka, Veľké Sundy, Predná India, Zadná India, Malá Ázia, Arabský polostrov, Kórejský polostrov, Cyprus Suezský prielav, Červené more, Beringov prieliv, Kaspické more, Bajkal, Mŕtve more, Aralské jazero Chang–Jiang, Huang He, Ob, Mekong, Jenisej, Ganga, Brahmaputra, Eufrat, Tigris Himaláje, Tibetská náhorná plošina, Pamír, Mount Everest, Kaukaz, Ural Západosibírska nížina, Indogangská nížina, Veľká čínska nížina monzúny, tajfúny, cunami typy krajiny

Ázia – sociokenomická charakteristika (10)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvetliť dôvody veľkej kultúrnej a náboženskej rôznorodosti obyvateľstva Ázie, zdôvodniť príčiny napätia a nestability v Ázii a identifikovať regióny, ktoré sú nimi ohrozené, uviesť príčiny rýchleho rastu počtu obyvateľov Ázie, pomocou tematickej mapy opísať najhustejšie a najredšie osídlené oblasti Ázie, zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Ázie, pomocou tematickej mapy vytvoriť zoznam desiatich najväčších miest Ázie („čítanie“ mapy), zdôvodniť veľké rozdiely v hospodárskej vyspelosti štátov Ázie a jej regiónov, uviesť dve najvýznamnejšie hospodárske odvetvia v rozvinutých a dve v menej rozvinutých štátoch Ázie, popísať dôsledky vysokej závislosti štátov z oblasti Perzského zálivu od ťažby a vývozu ropy, uviesť príčiny náboženských sporov a dlhodobých konfliktov medzi štátmi v juhozápadnej Ázii, 	<ul style="list-style-type: none"> obyvateľstvo Ázie Bombaj, Šanghaj, Dillí, Beijing (Peking), Soul, Tokio kresťanstvo, hinduizmus, judaizmus, islam, budhizmus hospodárstvo Ázie Čína India Japonsko Indonézia Turecko Izrael ázijské tigre, elektronika, ropa pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO

<ul style="list-style-type: none"> • zdôvodniť výnimočnosť postavenia Číny, Indie a Japonska v Ázii aj vo svete, • uviesť tri závažné problémy znižujúce životnú úroveň obyvateľov jednotlivých regiónov Ázie, • odôvodniť zaradenie troch pamiatok Ázie do Zoznamu kultúrneho dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape. 	
--	--

V. Metódy a formy práce

V rámci usporiadania učiva, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov vyučovacieho procesu uplatníme tieto metódy a formy práce:

Prehľad tematických celkov	Metódy práce	Formy práce
Afrika	<ul style="list-style-type: none"> • informačno-receptívna metóda, • problémový výklad, • metóda výkladu, • metóda rozhovoru, • práca s mapami 	<ul style="list-style-type: none"> • sociálne formy <ul style="list-style-type: none"> - individuálna, - skupinová, - frontálna,
Ázia	<ul style="list-style-type: none"> • informačno-receptívna metóda, • problémový výklad, • metóda výkladu, • metóda rozhovoru, • práca s mapami 	<ul style="list-style-type: none"> • sociálne formy <ul style="list-style-type: none"> - individuálna, - skupinová, - frontálna,

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne vyučovacie prostriedky	Ďalšie zdroje
Afrika	<ul style="list-style-type: none"> • Tolmáči, L. a i.2000. <i>Geografia sekunda</i>. 1.vyd. Bratislava : Poľana, 2000. 120 s. ISBN 8089002161 • Kol. 2005. <i>Školský atlas svet</i>. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 150 s. ISBN 6003321385 • Kol. 2001. <i>Zemepisný atlas sveta</i>. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2001. 190 s. ISBN 8080422389 • nástenné mapy jednotlivých kontinentov 	<ul style="list-style-type: none"> • tabuľa • notebook • data-projektor • video-technika 	<ul style="list-style-type: none"> • pracovné listy, 	<ul style="list-style-type: none"> • internet, • časopisy- National Geographic Geografia, GEO, ... • populárno-náučná literatúra • DVD
Ázia	<ul style="list-style-type: none"> • Tolmáči, L. a i.2000. <i>Geografia sekunda</i>. 1.vyd. Bratislava : Poľana, 2000. 120 s. ISBN 8089002161 • Kol. 2005. <i>Školský atlas svet</i>. 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 150 s. ISBN 	<ul style="list-style-type: none"> • tabuľa • notebook • data-projektor • video-technika 	<ul style="list-style-type: none"> • pracovné listy, 	<ul style="list-style-type: none"> • internet, • časopisy- National Geographic Geografia, GEO, ... • populárno-

	6003321385 • Kol. 2001. <i>Zemepisný atlas sveta</i> . 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2001. 190 s. ISBN 8080422389 • James, F.L. 2004. <i>Zem - encyklopédia</i> . 1.vyd. Bratislava : Ikar, 2004. 520 s. ISBN8055107963 • nástenné mapy jednotlivých kontinentov			náučná literatúra • DVD
--	--	--	--	----------------------------

VII. Hodnotenie predmetu

Zásady hodnotenia v predmete Geografia sú v súlade s Metodickým usmernením č. 15/2006-R zo 7. júna 2006, ktorým sa upravuje postup hodnotenia a klasifikácie žiakov stredných škôl v Slovenskej republike. K polročnej a koncoročnej klasifikácii sú potrebné minimálne 3 známky (z ústnych, písomných odpovedí alebo orientácie na mape). Ústnu odpoveď hodnotí učiteľ bezprostredne po odpovedi a svoje hodnotenie zdôvodní. Písomnú odpoveď absolvujú študenti v priebehu, alebo po skončení tematického celku. Učiteľ musí informovať žiakov so stupnicou bodovania a poskytnúť žiakovi ohodnotenú písomnú odpoveď k nahliadnutiu. Podľa počtu dosiahnutých bodov hodnotí učiteľ písomnú odpoveď stupnicou známok 1-5. O téme a termíne písomnej skúšky sú žiaci informovaní s týždenným predstihom, o termíne krátkej písomnej skúšky (päťminútovky) učiteľ nie je povinný informovať vopred, pričom jej témou sú maximálne 3 posledné vyučovacie látky.

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	<u>počet bodov</u>	<u>známka</u>
	1 100% - 90%	výborný
	2 89% - 75%	chválitebný
	3 74% - 50%	dobry
	4 49% - 30%	dostatočný
	5 29% - 0%	nedostatočný

Klasifikácia sa uskutočňuje na konci každého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa určuje na základe známok získaných v danom klasifikačnom období, zároveň sa prihliada na systematickosť v práci študenta, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať a to počas celého klasifikačného obdobia.

Počet známok za polrok: minimálne 3 (3x test), odpoveď sa odporúča

Váhy známok:

Váha 1

- prezentácia
- referát
- aktivita
- súťaže/olympiády

Váha 2

- ústna odpoveď
- kontrolné testy
- súťaže/olympiády

Váha 3

- tematické testy
- súťaže/olympiády

• Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	100% - 90%	⇒ výborný
	89% - 75%	⇒ chválitebný
	74% - 50%	⇒ dobrý
	49% - 30%	⇒ dostatočný
	29% - 0%	⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - 0,50 (zaokrúľujeme nahor)

V prípade neúčasti žiaka na niektorej dôležitej kontrolnej činnosti (ústnej alebo písomnej), určiť náhradný termín. V prípade, že žiak sa nedostaví ani na náhradný termín skúšania (zo subjektívnych dôvodov), za nepreukázanie vedomostí na riadnom alebo náhradnom skúšaní učiteľ má právo hodnotiť známku nedostatočnú.

Názov predmetu	GEOGRAFIA
Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť

I. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie o výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Nadväzuje na učivo základnej školy. Pomáha správne chápať podstatu javov a procesov, ktoré na Zemi prebiehajú a uvedomiť si princípy, na ktorých je postavená existencia života. Štúdium geografie umožňuje žiakom spoznávať krajinu v celej svojej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť.

Základnou zručnosťou rozvíjanou v geografii je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Tú dopĺňajú schopnosti žiakov vyhľadať, analyzovať, správne interpretovať a vhodne využívať informácie prezentované v rôznych grafických podobách (schémy, grafy, tabuľky, vekové pyramídy, diagramy, kartogramy, kartodiagramy a i.). Žiaci poznajú dôveryhodné informačné zdroje, vedia sa dobre orientovať v dostupných databázach štatistických údajov a identifikovať v nich dôležité fakty a kľúčové skutočnosti.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a často komplikovanú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti opisovaných regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho osobitosť v kontexte Európy či sveta.

II. Rozvíjajúce ciele predmetu

Ciele predmetu sa odvíjajú od hlavného cieľa – zvládnuť a správne využívať nadobudnuté geografické poznatky v praxi.

Žiaci:

- využívajú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe ako základný zdroj geografických informácií,
- správne a presne interpretujú informácie o krajine v rôznych formách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a i.),
- vyhľadávajú, porovnávajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov,
- zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok v rôznych častiach Zeme a ich vplyv na život človeka,
- rozumejú podstate rozmanitosti ľudskej spoločnosti a jej variabilným prejavom,
- zaujmú postoj k najväčším otázkam existencie ľudstva na Zemi a ponúknu vhodné riešenia,
- interpretujú zložitú krajinu a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek,
- komplexne posúdia perspektívy rozvoja jednotlivých regiónov.

III. Predmetové kompetencie

Základné otázky geografie sú: *Čím je to zaujímavé? Kde to je? Ako to vyzerá? Ako to vzniklo? Ako tam žijú ľudia?*

- žiaci dokážu čítať s porozumením odborný text, vyberať z neho informácie, triediť ich, využívať, prezentovať.

- sú schopní získavať údaje z nesúvislých textov – grafov, diagramov, máp, tabuliek, štatistických údajov a tiež
- získavať informácie o rôznych kultúrach sveta, o vzťahoch jednotlivých skupín obyvateľstva medzi sebou, a hodnotiť ich.
- dokážu informácie objektívne spracovať

IV. Obsah vzdelávania

Ročník: tercia
Hodinová dotácia: 2 hodiny týždenne, 66.hodín ročne

Európa – fyzickogeografická charakteristika (33)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymedziť polohu a opísať pobrežie Európy z mapy (zálivy, ostrovy, polostrovy, moria, oceány) („čítanie“ mapy), • identifikovať na mape najväčšie pohoria a nížiny Európy, • vysvetliť vplyv Severoatlantického prúdu a prevládajúceho západného prúdenia vzduchu na vznik podnebných pásem Európy, • vymedziť podľa mapy povodia najväčších európskych riek a zaradiť ich do úmorí, • zdôvodniť rozmiestnenie jednotlivých typov krajín na území Európy, • vysvetliť výrazný vplyv ľadovcov na formovaní povrchu Európy, • porovnať prírodné podmienky východnej Európy s ostatnými európskymi regiónmi, • vysvetliť dôsledky dlhodobého vplyvu človeka na pôvodnú prírodnú krajinu v Európe, • uviesť dva príklady typických rastlinných a živočíšnych druhov žijúcich v jednotlivých krajinných pásmach Európy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Škandinávsky polostrov, Pyrenejský polostrov, Apeninský polostrov, Balkánsky polostrov, Britské ostrovy, Island, Sicília, Korzika, Sardínia • Stredozemné more, Severné more, Čierne more, Baltské more, Kaspické more • Lamanšský prieliv, Gibraltársky prieliv, Atlantický oceán • nultý poludník, severný polárny kruh • Alpy, Pyreneje, Karpaty, Apeniny, Škandinávske vrchy, Ural, Mont Blanc, Etna • Východoeurópska nížina, Panónska panva • povodie, úmorie, rozvodie • Volga, Odra, Dunaj, Rýn, Labe • kontinentalita • ľadovec • podnebné pásma • typy krajín

Európa – socioekonomická charakteristika (33)	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhrnúť dôvody starnutia obyvateľov Európy, • zhodnotiť vplyv prírodných podmienok na nerovnomerné rozmiestnenie obyvateľstva Európy, • zdôvodniť náboženskú a národnostnú rôznorodosť obyvateľov Európy, • vysvetliť pojem štruktúra obyvateľstva, • zdôvodniť nízky podiel obyvateľov 	<ul style="list-style-type: none"> • Moskva, Paríž, Londýn, Berlín, Rím • rozmiestnenie obyvateľstva, hustota zaľudnenia • štruktúra obyvateľstva, národnostné zloženie, náboženské zloženie • hospodárstvo, nerastné suroviny • problémy Európy • oblasti Európy • Česko • Poľsko • Nemecko

<ul style="list-style-type: none"> • zamestnaných v poľnohospodárstve, • vysvetliť príčiny vysokého stupňa urbanizácie Európy, • v obsahu tematickej mapy rozlíšiť štyri najľudnatejšie oblasti Európy a všetky mestá s viac ako miliónom obyvateľov („čítanie“ mapy), • porovnať hospodársku vyspelosť a štruktúru priemyslu piatich rozlohou najväčších štátov Európy, • vysvetliť na konkrétnych príkladoch význam EÚ, • zaujať postoj k dvom závažným problémom Európy, • zdôvodniť zaradenie štyroch pamiatok Európy do Zoznamu kultúrneho a prírodného dedičstva UNESCO a ukázať ich na mape, • zhodnotiť výnimočnosť postavenia Nemecka (Francúzska, Spojeného kráľovstva, Ruska) v Európe a vo svete, • rozlíšiť na mape jednotlivé oblasti Európy a uviesť dôvody ich vyčlenenia, • usporiadať podľa rozlohy a počtu obyvateľov tri najväčšie štáty Európy, • vystihnúť tri spoločné a tri rozdielne črty štátov v jednotlivých oblastiach Európy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Francúzsko • Spojené kráľovstvo • Švédsko • Taliansko • Rusko • pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva • UNESCO
--	--

V. Metódy a formy práce

V rámci usporiadania učiva, činnosti učiteľa a žiaka, ktoré sú zamerané na dosiahnutie cieľov vyučovacieho procesu uplatníme tieto metódy a formy práce:

Prehľad tematických celkov	Metódy práce	Formy práce
Európa	<ul style="list-style-type: none"> • informačno-represívna metóda, • problémový výklad, • heuristická metóda, • metóda výkladu, • metóda rozhovoru 	<ul style="list-style-type: none"> • sociálne formy <ul style="list-style-type: none"> - individuálna, - skupinová, - frontálna, • exkurzia

VI. Učebné zdroje

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne vyučovacie prostriedky	Ďalšie zdroje
Európa	<ul style="list-style-type: none"> • Ružek, I. a i. 2011, <i>Geografia pre 3. ročník osemročného gymnázia</i>, 1. vyd. Harmanec: VKÚ 2011. 	<ul style="list-style-type: none"> • tabuľa, • e-beam, • notebook, 	<ul style="list-style-type: none"> • pracovné listy, 	<ul style="list-style-type: none"> • internet, • časopisy, • populárno-náučná

	ISBN 978-80-8042-629-3 • Kol. 2005. <i>Školský atlas svet.</i> 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 150 s. ISBN 6003321385 • Kol. 2001. <i>Zemepisný atlas sveta.</i> 1.vyd. Harmanec : VKÚ, 2001. 190 s. ISBN 8080422389 • Kol. 2005. <i>Lexikón krajín sveta.</i> 2.vyd. Harmanec : VKÚ, 2005. 168 s. ISBN 8080424306	• dataprojektor		literatúra
--	---	-----------------	--	------------

VII. Hodnotenie predmetu

Zásady hodnotenia v predmete Geografia sú v súlade s Metodickým usmernením č. 15/2006-R zo 7. júna 2006, ktorým sa upravuje postup hodnotenia a klasifikácie žiakov stredných škôl v Slovenskej republike. K polročnej a koncoročnej klasifikácii sú potrebné minimálne 3 známky (z ústnych, písomných odpovedí alebo orientácie na mape). Ústnu odpoveď hodnotí učiteľ bezprostredne po odpovedi a svoje hodnotenie zdôvodní. Písomnú odpoveď absolvujú študenti v priebehu, alebo po skončení tematického celku. Učiteľ musí informovať žiakov so stupnicou bodovania a poskytnúť žiakovi ohodnotenú písomnú odpoveď k nahliadnutiu. Podľa počtu dosiahnutých bodov hodnotí učiteľ písomnú odpoveď stupnicou známok 1-5. O téme a termíne písomnej skúšky sú žiaci informovaní s týždenným predstihom, o termíne krátkej písomnej skúšky (päťminútovky) učiteľ nie je povinný informovať vopred, pričom jej témou sú maximálne 3 posledné vyučovacie látky.

Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:	<u>počet bodov</u>	<u>známka</u>
	1 100% - 90%	výborný
	2 89% - 75%	chválitebný
	3 74% - 50%	dobrý
	4 49% - 30%	dostatočný
	5 29% - 0%	nedostatočný

Klasifikácia sa uskutočňuje na konci každého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa určuje na základe známok získaných v danom klasifikačnom období, zároveň sa prihliada na systematickosť v práci študenta, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať a to počas celého klasifikačného obdobia.

Počet známok za polrok: minimálne 3 (3x test), odpoveď sa odporúča

Váhy známok:

Váha 1

- prezentácia
- referát
- aktivita
- súťaže/olympiády

Váha 2

- ústna odpoveď
- kontrolné testy
- súťaže/olympiády

Váha 3

- tematické testy
- súťaže/olympiády

- Stupnica hodnotenia písomných odpovedí:

100% - 90%	⇒	výborný
89% - 75%	⇒	chválitebný
74% - 50%	⇒	dobrý
49% - 30%	⇒	dostatočný

29% - 0% ⇒ nedostatočný

$$VZ = \frac{\text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} + \text{známka} \times \text{váha} \dots}{\text{súčet hodnôt váh}}$$

⇒ počítame na 2 desatinné miesta: - 0,50 (zaokrúľujeme nahor)

V prípade neúčasti žiaka na niektorej dôležitej kontrolnej činnosti (ústnej alebo písomnej), určiť náhradný termín. V prípade, že žiak sa nedostaví ani na náhradný termín skúšania (zo subjektívnych dôvodov), za nepreukázanie vedomostí na riadnom alebo náhradnom skúšaní učiteľ má právo hodnotiť známku nedostatočný.

Názov predmetu	Anglický jazyk – úroveň B1, 1. ročník
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Cudzie jazyky prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných materinským jazykom. Umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú aj prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenia a tolerance a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú plne využívať slobodu pracovať a študovať v niektorom z jej členských štátov. Na naplnenie týchto cieľov slúži aj vyučovanie anglického ako 1. cudzieho jazyka.

Na vyučovanie **anglického jazyka ako 1. cudzieho jazyka** podľa štátneho vzdelávacieho programu je určená štvorhodinová dotácia.

Požiadavky pre vzdelávanie v **anglickom jazyku** vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 – C2. Vzdelávanie v anglickom jazyku ako druhý cudzí jazyk smeruje k dosiahnutiu úrovne **B1** pre absolventa, a v prípade ukončenia vzdelávania maturitnou skúškou k dosiahnutiu úrovne **B2**.

II. Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

- Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:
- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine;

- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.
-
- Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:
- kritické myslenia, t.j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu
- tvorivé myslenie t.j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov
- prosociálne a prosociálne myslenie t.j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

3.1 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Žiak dokáže používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu štandardných komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia), morfológické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia),
- slovotvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia),
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia: ortoepická a ortografická),
- ovládať jazyk dostatočne na to, aby sa dohodol a vyjadroval s použitím dostatočnej slovnej zásoby len s určitou mierou váhania a opisných jazykových prostriedkov na vymedzené témy, pričom používajú opisné jazykové tvary,
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol opísať nepredvídateľné situácie, vysvetliť hlavné body, myšlienky, či problémy so značnou dávkou precíznosti a vyjadrovať myšlienky, ktoré sa týkajú abstraktných a kultúrnych tém,
- komunikovať primerane správne v známych kontextoch; všeobecne ovládať gramatiku dobre, i keď badať vplyv materinského jazyka. Napriek chybám, ktorých sa dopúšťa, je jasné, čo chce vyjadriť, pomerne správne dokáže používať repertoár často používaných gramatických prostriedkov a vetných štruktúr v ľahko predvídateľných situáciách,
- vytvoriť súvislý text, ktorý je všeobecne zrozumiteľný. Pravopis, interpunkcia a usporiadanie textu sú dostatočne presné na to, aby bolo možné text sledovať,

- artikulačne zrozumiteľne vyslovovať, aj keď je niekedy evidentný cudzí prízvuk a objavujú sa príležitostné prípady nesprávnej výslovnosti (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválna kompetencia

Žiak dokáže:

- správne reagovať v rôznych bežných spoločenských komunikačných situáciách,
- poznať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá,
- uvedomovať si rozdiely medzi formálnym a neformálnym prejavom,
- pri vyjadrovaní používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva najbežnejšie vyjadrovacie prostriedky neutrálneho funkčného štýlu,
- uvedomovať si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správať,
- uvedomovať si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, v bežnej jazykovej praxi, v postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú v danom spoločenstve dominantné a sú typické pre jeho jazykové zázemie (SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- pružne využívať rozsah jednoduchého jazyka, aby vyjadril väčšinu toho, čo chce vyjadriť,
- zasiahnúť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova,
- začať, udržať a ukončiť jednoduchý osobný priamy rozhovor týkajúci sa bežných tém alebo osobných záujmov,
- dostatočne plynulo vytvoriť jednoduché rozprávanie alebo opis ako lineárnu postupnosť kompozičných zložiek,
- spojiť sériu jednotlivých kratších bodov do súvislého lineárneho celku,
- dostatočne presne vyjadriť hlavné body myšlienky alebo problému,
- zrozumiteľne vyjadriť podstatu myšlienky (upravené SERR, 2013, s. 125 – 132).

IV. Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci príslušného stupňa vzdelávania.

Počúvanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže porozumieť:

- jednoducho vyjadreným faktografickým informáciám o častých každodenných témach, identifikujúc všeobecné správy aj konkrétne detaily za predpokladu, že reč je zreteľne artikulovaná so všeobecne známym prízvukom,
- textu ako celku, téme a hlavnej myšlienke,

- špecifickým informáciám a zachytiť logickú štruktúru textu, rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných, rozlíšiť hovoriacich,
- jednoduchým rečovým prejavom informatívneho charakteru s tematikou každodenného života (oznamy, inštrukcie, opisy, odkazy, pokyny, upozornenia, rady) prednesenom v primeranom tempe reči a v spisovnom jazyku,
- autentickým dialógom na bežné témy, napr. telefonický rozhovor, interview,
- prejavom naratívneho charakteru, napr. zážitok, príbeh,
- podrobným orientačným pokynom,
- podstatným informáciám v prednáškach, referátoch, diskusiách, ak mu je téma známa, a ak sú prednesené v primeranom tempe reči a v spisovnom jazyku,
- základným informáciám z rozhlasových a televíznych správ s tematikou každodenného života, ktoré sú prednesené v primeranom tempe reči (upravené SERR, 2013, s. 68 – 70).

Čítanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- získať informácie z bežných textov,
- na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty,
- vyhľadať špecifické a detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou,
- chápať logickú štruktúru jednoduchšieho textu na základe obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov,
- odhadnúť význam neznámych slov z kontextu a meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania,
- rozumieť korešpondencii: úradnému a súkromnému listu, pohľadnici, e-mailu,
- rozoznať dôležité myšlienky v jednoduchých novinových článkoch na známe témy,
- rozoznať hlavné závery v jasne určených argumentačných textoch, ako aj argumentačnú líniu v spracovaní prezentovanej problematiky, i keď nie vždy do podrobností (upravené SERR, 2013, s. 71 – 73).

Písomný prejav

Žiak počas štúdia dokáže:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu,
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu,
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie,
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, udalosť,
- napísať súkromný a úradný list,
- napísať životopis,
- napísať príbeh, rozprávanie, opis,
- napísať súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru a pocitov.

Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Žiak počas štúdia dokáže:

- reagovať na podnety v rôznych komunikačných situáciách jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situácii,
- získavať, odovzdávať, overovať a potvrdzovať informácie, riešiť menej bežné situácie a vysvetliť príčinu a podstatu problému,
- vyjadriť svoje myšlienky na abstraktné témy, ktoré sprostredkuje, napríklad filmy, knihy, scénické predstavenia, výstavy, hudba atď.,
- využiť široký okruh jednoduchého jazyka na zvládnutie väčšiny situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania,
- bez prípravy sa zapojiť do rozhovoru na známe témy, vyjadriť osobné názory, vyjadriť a reagovať na pocity, akými sú prekvapenie, šťastie, smútok, záujem a nezáujem,
- porovnať a dať do protikladu alternatívy s podrobným vysvetlením toho, čo treba robiť, kam ísť, koho alebo čo si vybrať atď.,
- vyjadriť a požiadať o osobné názory a stanoviská v diskusii na zaujímavé témy,
- vyhľadať a vyjadriť jednoduché faktografické informácie,
- požiadať o podrobné usmernenia a riadiť sa nimi,
- získať podrobnejšie informácie (upravené SERR, 2013, s. 75 – 83).

Ústny prejav – monológ

Žiak počas štúdia dokáže:

- vyjadriť sa jazykovo správne, zrozumiteľne a primerane situáciám a témam z bežného života,
- opísať osoby, predmety, činnosti a udalosti,
- opísať obrázky, mapy, jednoduchšie grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor na ne, interpretovať a odovzdávať informácie,
- vyrozprávať príbeh,
- stručne zdôvodniť a vysvetliť svoje názory, plány a činnosti,
- predniesť krátke odskúšané oznámenia na témy z každodenného života (upravené SERR, 2013, s. 60 – 62).

Kompetencie a funkcie jazyka

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikácie. **Funkcie**, sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Výkonový štandard:

Žiak vie:

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav

	<p>Podakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa</p>
2. Vypočúť si a podať informácie	<p>Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky</p>
3. Vybrať si z ponúkaných možností	<p>Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť</p>
4. Vyjadriť názor	<p>Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupne istoty</p>
5. Vyjadriť svoju vôľu	<p>Vyjadriť želania Vyjadriť plány</p>
6. Vyjadriť svoju schopnosť	<p>Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť</p>
7. Vnímať a prejavovať svoje city	<p>Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť</p>
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	<p>Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, postávať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť</p>
9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	<p>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem</p>
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	<p>Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného Urážať Nadávať</p>
11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	<p>Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Vyhrážať sa</p>

	Sľúbiť
12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	Obviniť (sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Vyčítať/Kritizovať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť nezáujem
14. Ponúknuť a reagovať na ponuku	Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat' v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Dodať odvahu/Podporiť
16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/nieкого Vyjadriť, že som na niečo/nieкого zabudol Pripomenúť Kondolovať Gratulovať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť nieкого Predstaviť sa Reagovať na predstavenie nieкого Privítať
18. Korešpondovať	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor
20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku (hlavné myšlienky) Oboznámiť s obsahom/osnovou Rozviesť tému a osnovu Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Podčiarknuť/ dať do pozornosti Odbočiť od témy (digresia) Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať

23. Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať	Navrhnuť novú tému/nové body diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/ k bodu diskusie
24. Uistiť sa v rozhovore, že slová/výklad/argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematického slova/vyjadrenia/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať niečo	Rozprávať príbeh Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť príbeh, historku

V. Obsahový štandard

Ročník: prvý v štvorročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 4 hodiny

Rodina a spoločnosť (6)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Osobné údaje • Rodina – vzťahy v rodine • Národnosť /štatná príslušnosť/ • Tlačivá /dokumenty • Vzťahy medzi ľuďmi • Náboženstvo

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie (7)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské telo • Fyzické charakteristiky • Charakterové vlastnosti človeka • Choroby a nehody • Hygiena a starostlivosť o telo • Zdravý spôsob života • Nemocnica a klinika, lekárne a lieky, poistenie

Náš domov (7)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Môj dom/byt • Zariadenie bytu

- Domov a jeho okolie

Voľný čas a záľuby (6)

Obsahový štandard

- Záľuby
- Literatúra, divadlo a film
- Rozhlas, televízia a internet
- Výstavy a veľtrhy

Výživa a zdravie (4)

Obsahový štandard

- Stravovacie zariadenia
- Zdravá výživa

Uprostred multikultúrnej spoločnosti (3)

Obsahový štandard

- Zvyky a tradície v rôznych krajinách
- Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Šport nám, my športu (2)

Obsahový štandard

- Čestnosť športového zápolenia

Krajiny, mestá a miesta (2)

Obsahový štandard

- Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Kultúra a umenie (2)

Obsahový štandard

- Kultúra a jej formy

Mládež a jej svet (6)

Obsahový štandard

- Aktivity mládeže
- Vzťahy medzi rovesníkmi
- Generačné vzťahy
- Predstavy mládeže o svete
- Konflikty predstáv a reality

Krajina, ktorej jazyk sa učím (2)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Turistické miesta a kultúrne pamiatky

Jazyková dimenzia (93)
<ul style="list-style-type: none"> • Prítomný jednoduchý a priebehový čas • Statické a dynamické slovesá • Minulý jednoduchý a priebehový čas • Predprítomný jednoduchý a priebehový čas • Predminulý jednoduchý čas • Väzba used to na vyjadrenie opakovaného deja v minulosti. • Budúci jednoduchý čas • Väzba „to be going to“ • Prídavné mená • Modálne slovesá na vyjadrenie povinnosti, nutnosti, rady (must, have to, ought to, should, can, be able to, could) • Modálne slovesá na vyjadrenie dedukcie a odhadu • Prvý a druhý kondicionál • Želacie vety • Väzby would rather/had better. • Predložkové väzby • Ustálené slovné spojenia • Frázové slovesá • Slovesá s predložkovými väzbami • Predpony na vyjadrenie záporu • Zvratné a privlastňovacie zámená

VI. Metódy a formy práce

A/ Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

B/ Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

C/ Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí: ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

D/ Klasické didakticko-diagnostické: ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využitie metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VII. Učebné zdroje

Maturita Solutions 3rd edition Intermediate
Prekladové slovníky
Výkladové slovníky
Časopisy
Gramatické príručky
Internet

VIII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie vychádzajú z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl.

Hodinová dotácia - 4 hodiny týždenne

V jednom klasifikačnom období žiak získa **minimálne 5 známok:**

2 známky zo slovnej zásoby
1 známky z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie)
1 známka z polročnej / koncoročnej kontrolnej práce
1 známka z gramatického testu

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice:**

100 – 90 % = výborný
89 - 75% = chváľitebný

74 - 50% = dobrý
49 - 30% = dostatočný
29 - 0% = nedostatočný

V prípade, že žiak nezískal za klasifikačné obdobie v čase vyučovania 5 známok, učiteľ určí náhradný termín na preskúšanie. Ak sa žiak nedostaví na náhradné skúšanie, za nepreukázanie vedomostí z daného učiva mu učiteľ môže udeliť známku nedostatočný.

Pri výslednej klasifikácii treba však zohľadniť aj systematickú a sústavnú pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

Názov predmetu	Konverzácia v anglickom jazyku – úroveň B2, 3. ročník, septima
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Vyučovacie predmety prvý a druhý cudzí jazyk patria medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvárajú vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj v práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Označenie úrovne B2 je samostatný používateľ. Pri koncipovaní školského vzdelávacieho programu sa predpokladá, že žiaci v predchádzajúcom vzdelávaní dosiahli nižšie komunikačné úrovne.

Požiadavky pre vzdelávanie v **anglickom jazyku** vychádzajú zo Spoločného Európskeho referenčného rámca pre jazyky, ktorý popisuje jednotlivé úrovne ovládania cudzieho jazyka podľa stupnice A1 - C2. Vzdelávanie v anglickom jazyku **ako prvý cudzí jazyk** smeruje k dosiahnutiu úrovne **B2**.

Na vyučovanie anglického jazyka v rámci predmetu Konverzácia v anglickom jazyku je určená dotácia 2 vyučovacie hodiny do týždňa.

II. Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup – na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností;
- využívať komunikačné jazykové kompetencie tak, aby sa komunikačný zámer realizoval vymedzeným spôsobom;
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ;
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text;
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

III. Kompetencie

„Používatelia jazyka a učitelia sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine;
- vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity;
- lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.
-
- Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržiavaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:
- kritické myslenie, t. j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu;
- tvorivé myslenie, t. j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov;
- prosociálne a prospoločenské myslenie, t. j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak dokáže:

- vedome získavať nové vedomosti a zručnosti;
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich;
- uvedomovať si stratégie učenia sa pri osvojovaní si cudzieho jazyka;
- opísať rôzne stratégie učenia sa s cieľom pochopiť ich a používať;
- chápať potrebu vzdelávania sa v cudzom jazyku;
- dopĺňať si vedomosti a rozvíjať zručnosti, prepájať ich s už osvojeným učivom, systematizovať ich a využívať pre svoj ďalší rozvoj a reálny život;
- kriticky hodnotiť svoj pokrok, prijímať spätnú väzbu a uvedomovať si možnosti svojho rozvoja;
- aktívne a často využívať doteraz osvojený cudzí jazyk;
- pri samostatnom štúdiu využívať dostupné materiály;
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti;
- rozoznať základné normy správania sa a bežné spoločenské konvencie vybraných krajín, v ktorých sa hovorí daným cudzím jazykom;
- identifikovať základné kultúrne aspekty vybraných krajín cieľového jazyka a rozoznať rozdiel medzi nimi a podobnými kultúrnymi aspektami vlastnej krajiny.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú tieto zložky:

- jazykové kompetencie;
- sociolingválne kompetencie;
- pragmatické kompetencie.

Jazykové kompetencie

Žiak dokáže používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu štandardných komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia);
- morfológické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia);
- slovotvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia);
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia, ortoepická a ortografická).

Žiak dokáže:

- vyjadriť sa jasne a bez zjavných známkov nutnosti obmedzovať to, čo chce povedať;
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol podať jasný opis, vyjadrovať názory, argumentovať bez nápadného hľadania slov, pričom používa zložité typy podradovacích súvetí;
- v relatívne vysokej miere ovládať gramatiku. Nerobí chyby, ktoré by viedli k nedorozumeniu; osvojiť si jasnú, prirodzenú výslovnosť a intonáciu;
- vytvoriť jasne zrozumiteľný súvislý písomný text, ktorý sa riadi štandardným usporiadaním a členením do odsekov;
- pomerne presne si osvojiť pravopis a interpunkciu, ktoré však môžu obsahovať znaky vplyvu materinského jazyka (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- správne reagovať v rôznych spoločenských komunikačných situáciách;
- poznať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá;
- vyjadrovať sa s istotou, zrozumiteľne a zdvorilo vo formálnych aj neformálnych funkčných štýloch, ktoré zodpovedajú danej situácii a osobám;
- pri vyjadrovaní používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva vyjadrovacie prostriedky neutrálneho funkčného štýlu;
- uvedomiť si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správa;
- uvedomiť si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, v postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú v danom spoločenstve dominantné a sú typické pre jeho jazykové zázemie (upravené SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- prispôbiť svoj prejav, svoje vyjadrovacie prostriedky situácii a príjemcovi jazykového prejavu a zvoliť si vhodnú úroveň formálnosti, ktorá zodpovedá daným okolnostiam;
- zasiahnuť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova;

- komunikáciu začať, udržať a ukončiť ju pomocou účinného striedania sa s partnerom;
- rozvinúť zrozumiteľný opis alebo rozprávanie, pričom rozvinie hlavné kompozičné zložky a doloží ich adekvátnymi podrobnosťami a príkladmi;
- efektívne využívať rozličné spojovacie výrazy tak, aby vystihli vzťah medzi jednotlivými myšlienkami;
- celkom plynulo komunikovať s rodenými hovoriacimi do takej miery, že komunikácia nie je zaťažujúca pre žiadnu zo zúčastnených strán;
- spoľahlivo odovzdávať podrobné informácie (upravené SERR, 2013, s. 125 – 132).

IV. Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci príslušného stupňa vzdelávania.

Jazykové činnosti a stratégie sú stanovené úrovňovo a rozvíjajú sa väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- porozumieť živej alebo vysielanej spisovnej reči na známe aj neznáme témy, s ktorými sa stretáva v každodennom živote;
- sledovať dlhšiu a zložitú argumentáciu za predpokladu, že téma je dostatočne známa a postup prezentácie je vyznačený explicitnými prostriedkami;
- s istým úsilím pochopiť živý rozhovor medzi rodenými hovoriacimi;
- pochopiť podstatné body prednášok, rozhovorov, správ, ktoré sú obsahovo a jazykovo zložené;
- porozumieť odkazom a hláseniam na konkrétne a abstraktné témy, pokiaľ sú hovorené normálnym tempom a v spisovnom jazyku;
- porozumieť nahrávkam v spisovnom jazyku, s ktorými sa môže stretnúť v spoločenskom a akademickom živote a okrem informačného obsahu identifikovať aj názory a postoje hovoriaceho (upravené SERR, 2013, s. 68 – 70).
- spoľahlivo odovzdávať podrobné informácie (upravené SERR, 2013, s. 125 – 132).

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- získať informácie z bežných textov;
- na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty;
- vyhľadať špecifické aj detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou;
- chápať logickú štruktúru textu na základe jeho obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov;

- odhadnúť význam neznámych slov z kontextu a meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania;
- prečítať korešpondenciu, ktorá sa vzťahuje na vlastnú oblasť záujmu a okamžite pochopiť základný význam textu;
- porozumieť článkom a správam zaoberajúcim sa aktuálnymi problémami, v ktorých pisatelia zaujímajú konkrétne postoje alebo názory;
- rozoznať hlavné závery v jasne určených argumentačných textoch, ako aj argumentačnú líniu v spracovaní prezentovanej problematiky, i keď nie vždy do podrobností (upravené SERR, 2013, s. 71 – 73).

Písomný prejav – výkonový štandard

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu;
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu;
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie;
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, situáciu, udalosť;
- napísať obsahovo a jazykovo náročnejší súkromný list a úradný list;
- napísať životopis;
- napísať obsahovo, jazykovo i štylisticky náročnejší slohový útvar (príbeh, rozprávanie, opis);
- napísať súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru, pocitov, s využitím argumentácie a porovnávania.

Ústny prejav – výkonový štandard

Ústny prejav – dialóg

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- reagovať v rôznych komunikačných situáciách primerane, jazykovo správne a zrozumiteľne;
- viesť, prerušiť a nadviazať rozhovor a preformulovať svoj jazykový prejav;
- správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách a v situačných dialógoch, prebrať iniciatívu počas rozhovoru (napr. zmeniť tému);
- interpretovať a odovzdávať informácie;
- podať jasný a podrobný opis toho, ako uskutočniť nejaký postup;
- vysvetliť a obhájiť svoje názory v diskusii poskytnutím dôležitých vysvetlení, dôvodov a poznámok;
- spoľahlivo porozumieť podrobným pokynom;
- jasne načrtnúť situáciu alebo problém, uvažovať o príčinách alebo následkoch a zvažovať výhody alebo nevýhody rozličných prístupov (upravené SERR, 2013, s. 75 – 84).

Ústny prejav – monológ

Žiak na konci príslušného stupňa vzdelávania dokáže:

- vyjadriť sa plynulo a správne k rôznym všeobecným témam s ohľadom na stupeň formálnosti prejavu;

- pripraviť a predniesť dlhší prejav na určitú tému aj s odborným zameraním, ak sa téma týka oblasti jeho osobného záujmu;
- jasne a podrobne opísať osoby, predmety, situácie, činnosti a udalosti;
- tvoriť príbehy (na základe obrázkov alebo osnovy);
- interpretovať a stručne zhrnúť, napr. obsah filmu, knihy a vyjadriť svoj postoj k nim;
- opísať obrázky, mapy, grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor a postoj k nim;
- jasne argumentovať, argumentáciu dostatočne rozviesť a podporiť svoj názor ďalšími argumentmi a prípadnými podrobnosťami;
- predniesť oznámenia na najvšeobecnejšie témy dostatočne jasne, precízne a spontánne (upravené SERR, 2013, s. 60 – 61).

Kompetencie a funkcie jazyka

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikácie. **Funkcie**, sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Výkonový štandard:

Žiak vie:

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Poďakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupne istoty
5. Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť

	<p>Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť</p>
<p>8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne</p>	<p>Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, poťažovať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť</p>
<p>9. Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus</p>	<p>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, čo uprednostňujem</p>
<p>10. Reagovať vo vyhrotenej situácii</p>	<p>Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného Urážať Nadávať</p>
<p>11. Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti</p>	<p>Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť</p>
<p>12. Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností</p>	<p>Obviniť (sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Vyčítať/Kritizovať</p>
<p>13. Reagovať na príbeh alebo udalosť</p>	<p>Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť nezáujem</p>
<p>14. Ponúknuť a reagovať na ponuku</p>	<p>Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného</p>
<p>15. Reagovať na niečo, čo sa má udiat v budúcnosti</p>	<p>Varovať pred niekým/niečim Poradiť Dodať odvahu/Podporiť</p>
<p>16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti</p>	<p>Spomenúť si na niečo/niekoho Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol</p>

	<p>Pripomenúť Kondolovať Gratulovať</p>
17. Reagovať pri prvom stretnutí	<p>Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať</p>
18. Korešpondovať	<p>Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list</p>
19. Telefonovať	<p>Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor</p>
20. Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	<p>Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore</p>
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	<p>Uviesť tému, hlavnú myšlienku (hlavné myšlienky) Oboznámiť s obsahom/osnovou Rozviesť tému a osnovu Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad</p>
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	<p>Podčiarknuť/ dať do pozornosti Odbočiť od témy (digresia) Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať</p>
23. Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať	<p>Navrhnuť novú tému/nové body diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/ k bodu diskusie</p>
24. Uistiť sa v rozhovore, že slová/výklad/argument boli pochopené	<p>Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematického slova/vyjadrenia/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru</p>
25. Porozprávať niečo	<p>Rozprávať príbeh Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť príbeh, historku</p>

V. Obsahový štandard

Ročník: tretí v štvorročnej forme štúdia, siedmy v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 2 hodiny

Rodina a spoločnosť (5)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">
• Osobné údaje
• Rodina – vzťahy v rodine
• Národnosť/štátna príslušnosť
• Tlačivá/dokumenty
• Náboženstvo

Šport nám, my športu(4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">
• Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne
• Športové disciplíny
• Význam športu pre rozvoj osobnosti
• Nové smerovania v športe
• Čestnosť športového zápolenia

Náš dom (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">
• Môj dom/byt
• Zariadenie bytu
• Domov a jeho okolie
• Bývanie v meste a na dedine
• Spoločnosť a životné prostredie
• Spoločnosť a jej životný štýl

Orava (4)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">
• Krajina a obyvatelia
• Zvyky a tradície
• Zaujímavé miesta a pamiatky
• Orava ako turistická destinácia

Vzory a ideály (5)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">
• Človek, jeho vzory a ideály
• Pozitívne a negatívne vzory
• Individuálne priority a hodnoty

Obchod a služby (4)
Obsahový štandard

- Nákupné zariadenia
- Pošta a telekomunikácie
- Nakupovanie a platby
- Hotelové a reštauračné služby
- Centrá krásy a zdravia
- Kultúra nakupovania a služieb

Výživa a zdravie (4)

Obsahový štandard

- Mäso a mäsové výrobky
- Zelenina a ovocie
- Nápoje
- Mliečne výrobky
- Cestoviny a múčne výrobky
- Stravovacie návyky
- Stravovacie zariadenia
- Príprava jedál
- Kultúra stolovania
- Zdravá výživa

Vzdelávanie a práca (4)

Obsahový štandard

- Škola a jej zariadenie
- Učebné predmety
- Pracovné činnosti a profesie
- Školský systém
- Celoživotné vzdelávanie
- Pracovné podmienky

Profesia a pracovný život (4)

Obsahový štandard

- Výber profesie
- Zamestnania
- Pracovné pomery a kariéra
- Platové ohodnotenie
- Nezamestnanosť

Voľný čas a záľuby(4)

Obsahový štandard

- Záľuby
- Literatúra, divadlo a film
- Rozhlas, televízia a internet
- Výstavy a veľtrhy

Mládež a jej svet (4)

Obsahový štandard

- Vzťahy medzi rovesníkmi
- Generačné vzťahy
- Predstavy mládeže o svete
- Konflikty predstáv a reality

Človek na cestách (4)

Obsahový štandard

- Dopravné prostriedky
- Osobná doprava
- Príprava na cestu a cestovanie
- Turistika a cestovný ruch
- Problémy cestných, železničných a leteckých sietí

Formy zábavy mládeže (4)

Obsahový štandard

- Aktivity a formy zábavy mládeže
- Mladí ľudia a kultúra

Jazyková dimenzia (14)

- Prítomný jednoduchý a priebehový čas
- Statické a dynamické slovesá
- Minulý jednoduchý a priebehový čas
- Predprítomný jednoduchý a priebehový čas
- Predminulý jednoduchý čas
- Budúci jednoduchý čas
- Väzba „to be going to“
- Prídavné mená
- Predložkové väzby
- Ustálené slovné spojenia
- Frázové slovesá
- Slovesá s predložkovými väzbami
- Predpony na vyjadrenie záporu
- Zvratné a privlastňovacie zámená

VI. Metódy a formy práce

A/ Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

B/ Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

C/ Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí : ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

D/ Klasické didakticko-diagnostické: ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využité metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VII. Učebné zdroje

- E.Peck, A.M. Peck: Let's Talk – moderné konverzačné témy, vyd. Fraus 2004
- English Vocabulary in Use
- A. Billíková, S. Kondelová: YES! (Angličtina – maturita vyššia úroveň B2)
- slovníky (synonymický, výkladový, frazeologický)
- časopisy Friendship, Bridge
- obrázkové slovníky
- obrázky, mapy
- materiálno-technické: PC, Internet, CD, DVD, audionahrávky

VIII. Hodnotenie predmetu

Kritériá hodnotenia a klasifikácie vychádzajú z Metodického pokynu č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl.

Kritériá hodnotenia:

- dbať na informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu hodnotenia
- dbať na pravidelnosť v hodnotení
- rešpektovať individuálne osobitosti žiaka

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov získavať týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným diagnostikovaním žiaka
- sústavným sledovaním výkonu žiaka
- rôznymi druhmi skúšok (ústne, písomné)
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka

V jednom klasifikačnom období žiak musí splniť nasledujúce podmienky:

2 testy zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 1)

1 prezentácia alebo projekt (váha 2)/ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie

1 gramatický test (váha 2)

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň B2

- obsahové zvládnutie témy

- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Predmet sa neklasifikuje. Hodnotí sa absolvoval(a)/neabsolvoval(a).

Kritériá pre absolvovanie:

- pravidelná účasť
- aktívna práca na hodinách
- jedna prezentácia, resp. referát na dohodnutú tému
- minimálne **50% úspešnosť z testov a ústnych odpovedí**

V prípade, že žiak nesplnil podmienky úspešného absolvovania predmetu, učiteľ určí náhradný termín na preskúšanie. Ak sa žiak/žiačka nedostaví na náhradné skúšanie, za nepreukázanie vedomostí z daného učiva bude hodnotený **neabsolvoval/neabsolvovala**.

Názov predmetu	Anglický jazyk – rozširujúci predmet 4. ročník, oktáva, úroveň B2
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

I. Charakteristika predmetu

Jazyk je nástrojom myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, zdroj osobného a kultúrneho obohatenia a predpokladom pre ďalšie vzdelávanie a profesionálnu realizáciu. Je tiež prostriedkom na vyjadrenie citov a pocitov. Cudzí jazyk prispieva k rozvoju kľúčových kompetencií tak, aby jazyková príprava žiakov efektívne zodpovedala požiadavkám moderného európskeho občana. Cieľom predmetu je osvojovanie si jazykových znalostí a rečových schopností vedúcich k účinnej komunikácii v cudzom jazyku na úrovni B2. Predmet smeruje k tomu, aby boli žiaci schopní porozumieť ústnemu podaniu na úrovni osvojených znalostí, dorozumieť sa v bežných životných situáciách, uplatňovať osvojené vedomosti a zručnosti v komunikácii a hovoriť o jednotlivých témach.

II. Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- získavať nové vedomosti a zručnosti
- opakovať si osvojené vedomosti a dopĺňať si ich
- kriticky pristupovať k výberu informácií
- uplatňovať osvojené vedomosti a zručnosti v príprave na svoje budúce povolanie
- dokázať riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine
- dokázať si vymieňať informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učiaci osvojuje
- byť otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti

III. Kompetencie

Podstatou jazykového vzdelávania je, aby žiak dokázal:

- riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhať cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine;
  - vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria daným jazykom a sprostredkovať im svoje myšlienky a pocity;
  - lepšie chápať spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo.
- Dôležité kompetencie pri vytváraní a udržovaní interaktívneho učebného prostredia v škole sú:
  - kritické myslenia, t.j. schopnosť nachádzať a vyberať informácie s využívaním rozmanitých zručností a kritického prístupu
  - tvorivé myslenie t.j. schopnosť nachádzať nové spôsoby spájania faktov v procese riešenia problémov

- prosociálne a prospoločenské myslenie t.j. schopnosť analyzovať fakty a problémy v súvislosti s potrebami iných a spoločnosti ako celku.

a. **Komunikačné jazykové kompetencie**

Komunikačné jazykové kompetencie sú tie, ktoré umožňujú učiacemu sa používať konkrétne jazykové prostriedky v komunikácii.

Na uskutočnenie komunikačného zámeru a potrieb sa vyžaduje komunikačné správanie, ktoré je primerané danej situácii a bežné vo vybraných krajinách, kde sa hovorí anglickým jazykom.

Komunikačné kompetencie zahŕňajú nasledovné zložky:

- jazykové kompetencie,
- sociolingválne kompetencie,
- pragmatické kompetencie.

Jazyková kompetencia

Žiak dokáže používať:

- slovnú zásobu vrátane frazeológie v rozsahu štandardných komunikačných situácií a tematických okruhov (lexikálna kompetencia),
- morfológické tvary a syntaktické modely (gramatická kompetencia),
- slovotvorbu a funkcie gramatických javov (sémantická kompetencia)
- zvukové a grafické prostriedky jazyka (fonologická kompetencia, ortoepická a ortografická).

Žiak dokáže:

- vyjadriť sa jasne a bez zjavných známkov nutnosti obmedzovať to, čo chce povedať,
- ovládať jazyk v dostatočnom rozsahu na to, aby mohol podať jasný opis, vyjadrovať názory a argumentovať bez nápadného hľadania slov, pričom používa zložité typy podradovacích súvetí,
- v relatívne vysokej miere ovládať gramatiku. Nerobí chyby, ktoré by viedli k nedorozumeniu,
- osvojiť si jasnú, prirodzenú výslovnosť a intonáciu,
- vytvoriť jasne zrozumiteľný súvislý písomný text, ktorý sa riadi štandardným usporiadaním a členením do odsekov,
- pomerne presne si osvojiť pravopis a interpunkciu, ktoré však môžu obsahovať znaky vplyvu materinského jazyka (upravené SERR, 2013, s. 111 – 119).

Sociolingválna kompetencia

Žiak dokáže:

- správne reagovať v rôznych spoločenských komunikačných situáciách,
- poznať bežné frazeologické spojenia, príslovia a porekadlá,
- vyjadrovať sa s istotou, zrozumiteľne a zdvorilo vo formálnych aj neformálnych funkčných štýloch, ktoré zodpovedajú danej situácii a osobám,
- pri vyjadrovaní používať širokú škálu jazykových funkcií a v ich rámci reagovať, pričom využíva vyjadrovacie prostriedky neutrálneho funkčného štýlu,

- uvedomiť si zásadné zdvorilostné normy a podľa nich sa aj správa,
- uvedomiť si najdôležitejšie rozdiely v zvyklostiach, v postojoch, hodnotách a presvedčení, ktoré sú v danom spoločenstve dominantné a sú typické pre jeho jazykové zázemie (upravené SERR, 2013, s. 123).

Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- prispôbiť svoj prejav, svoje vyjadrovacie prostriedky situácii a príjemcovi jazykového prejavu a zvoliť si vhodnú úroveň formálnosti, ktorá zodpovedá daným okolnostiam,
- zasiahnúť do diskusie na známu tému, pričom používa vhodné slovné spojenia, aby sa ujal slova,
- komunikáciu začať, udržať a ukončiť ju pomocou účinného striedania sa s partnerom,
- rozvinúť zrozumiteľný opis alebo rozprávanie, pričom rozvinie hlavné kompozičné zložky a doloží ich adekvátnymi podrobnosťami a príkladmi,
- efektívne využívať rozličné spojovacie výrazy tak, aby vystihli vzťah medzi jednotlivými myšlienkami,
- celkom plynulo komunikovať s rodenými hovoriacimi do takej miery, že komunikácia nie je zaťažujúca pre žiadnu zo zúčastnených strán,
- spoľahlivo odovzdávať podrobné informácie (upravené SERR, 2013, s. 125 – 132).

IV. Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak povinne dosiahnuť na konci príslušného stupňa vzdelávania.

Počúvanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže porozumieť:

- porozumieť živej alebo vysielanej spisovnej reči na známe aj neznáme témy, s ktorými sa stretáva v každodennom živote,
- sledovať dlhšiu a zložitú argumentáciu za predpokladu, že téma je dostatočne známa a postup prezentácie je vyznačený explicitnými prostriedkami,
- s istým úsilím pochopiť živý rozhovor medzi rodenými hovoriacimi,
- pochopiť podstatné body prednášok, rozhovorov, správ, ktoré sú obsahovo a jazykovo zložené,
- porozumieť odkazom a hláseniam na konkrétne a abstraktné témy, pokiaľ sú hovorené normálnym tempom a v spisovnom jazyku,
- porozumieť nahrávkam v spisovnom jazyku, s ktorými sa môže stretnúť v spoločenskom a akademickom živote, a okrem informačného obsahu identifikovať aj názory a postoje hovoriaceho (upravené SERR, 2013, s. 68 – 70).

Čítanie s porozumením

Žiak počas štúdia dokáže:

- získať informácie z bežných textov,

- na uspokojivej úrovni porozumenia prečítať nekomplikované faktografické texty,
- vyhľadať špecifické aj detailné informácie v rôznych textoch, rozlíšiť základné a rozširujúce informácie v texte s jasnou logickou štruktúrou,
- chápať logickú štruktúru textu na základe jeho obsahu, ale aj lexikálnych a gramatických prostriedkov,
- odhadnúť význam neznámych slov z kontextu a meniť stratégie čítania podľa typu textu a účelu čítania,
- prečítať korešpondenciu, ktorá sa vzťahuje na vlastnú oblasť záujmu a okamžite pochopiť základný význam textu,
- porozumieť článkom a správam zaoberajúcim sa aktuálnymi problémami, v ktorých pisatelia zaujímajú konkrétne postoje alebo názory,
- rozoznať hlavné závery v jasne určených argumentačných textoch, ako aj argumentačnú líniu v spracovaní prezentovanej problematiky, i keď nie vždy do podrobností (upravené SERR, 2013, s. 71 – 73).

Písomný prejav

Žiak počas štúdia dokáže:

- napísať hlavné myšlienky alebo informácie z vypočutého alebo prečítaného textu,
- zostaviť osnovu, konspekt, anotáciu textu,
- napísať krátky oznam, správu, odkaz, ospravedlnenie,
- opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, situáciu, udalosť,
- napísať obsahovo a jazykovo náročnejší súkromný list a úradný list,
- napísať životopis,
- napísať obsahovo, jazykovo i štylisticky náročnejší slohový útvar (príbeh, rozprávanie, opis),
- napísať súvislý slohový útvar s vyjadrením vlastného názoru, pocitov, s využitím argumentácie a porovnávania.

Ústny prejav

Ústny prejav – dialóg

Žiak počas štúdia dokáže:

- reagovať v rôznych komunikačných situáciách primerane, jazykovo správne a zrozumiteľne,
- viesť, prerušiť a nadviazať rozhovor a preformulovať svoj jazykový prejav,
- správne reagovať na partnerove repliky v prirodzených a simulovaných situáciách a v situačných dialógoch, prebrať iniciatívu počas rozhovoru (napr. zmeniť tému),
- interpretovať a odovzdávať informácie,
- podať jasný a podrobný opis toho, ako uskutočniť nejaký postup,
- vysvetliť a obhájiť svoje názory v diskusii poskytnutím dôležitých vysvetlení, dôvodov a poznámok,
- spoľahlivo porozumieť podrobným pokynom,
- jasne načrtnúť situáciu alebo problém, uvažovať o príčinách alebo následkoch a zvažovať výhody alebo nevýhody rozličných prístupov (upravené SERR, 2013, s. 75 – 84).

Ústny prejav – monológ

Žiak počas štúdia dokáže:

- vyjadriť sa plynulo a správne k rôznym všeobecným témam s ohľadom na stupeň formálnosti prejavu,
- pripraviť a predniesť dlhší prejav na určitú tému aj s odborným zameraním, ak sa téma týka oblasti jeho osobného záujmu,
- jasne a podrobne opísať osoby, predmety, situácie, činnosti a udalosti,
- tvoriť príbehy (na základe obrázkov alebo osnovy),
- interpretovať a stručne zhrnúť, napr. obsah filmu, knihy a vyjadriť svoj postoj k nim,
- opísať obrázky, mapy, grafy, porovnať ich a vyjadriť svoj názor a postoj k nim,
- jasne argumentovať, argumentáciu dostatočne rozvíeť a podporiť svoj názor ďalšími argumentmi a prípadnými podrobnosťami,
- predniesť oznámenia na najvšeobecnejšie témy dostatočne jasne, precízne a spontánne (upravené SERR, 2013, s. 60 – 61).

Kompetencie a funkcie jazyka

Kompetencie súvisia s komunikačnými situáciami v ústnom aj v písomnom prejave a zahŕňajú aj reakcie všetkých účastníkov komunikácie. **Funkcie**, sú chápané ako základné časti komunikácie, ktoré žiak musí ovládať, aby sa mohla komunikácia uskutočniť.

Výkonový štandard:

Žiak vie:

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Poďakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupne istoty
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť

	<p>Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu</p>
<p>8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne</p>	<p>Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť</p>
<p>9. Predstaviť záľuby a vkus</p>	<p>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem</p>
<p>10. Reagovať vo vyhrotenej situácii</p>	<p>Vyjadriť hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného</p>
<p>11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam</p>	<p>Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietať Zakázať Reagovať na zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť</p>
<p>12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností</p>	<p>Obviniť (sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Odmietať/poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať</p>
<p>13. Reagovať na príbeh alebo udalosť</p>	<p>Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/lo Vyjadriť nezáujem</p>
<p>14. Dať ponuku a reagovať na ňu</p>	<p>Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo urobil Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili Ponúknuť pomoc Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh</p>
<p>15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti</p>	<p>Varovať pred niekým/niečim Poradiť Povzbudiť Vyjadriť želania</p>
<p>16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti</p>	<p>Spomenúť si na niečo/niekoho Vyjadriť, že som na niečo/niekoho zabudol Pripomenúť Kondolovať</p>

	Blahoželat'
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať Predniesť prípitok
18. Korešpondovať	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor
20. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa diskusie/Argumentovať	Navrhnuť novú tému/bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/ k bodu diskusie
24. Uistiť sa v rozhovore, že slová/výklad/argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrení slova/slovného spojenia Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo Hľadať slovo/slovné spojenie Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať príbeh	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

V. Obsahový štandard

Ročník: štvrtý v štvorročnej forme štúdia, ôsmy v osemročnej forme štúdia

Hodinová dotácia: 4 hodiny

Kultúra a umenie (3)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Druhy umenia • Kultúra a jej formy • Spoločnosť – kultúra – umenie • Kultúra a jej vplyv na človeka • Kultúrny život • Umenie a rozvoj osobnosti

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie (5)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Ľudské telo • Fyzické charakteristiky • Charakterové vlastnosti človeka • Choroby a nehody • Hygiena a starostlivosť o telo • Zdravý spôsob života • Nemocnica a klinika, lekárň a lieky, poistenie

Vzťahy medzi ľuďmi (5)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Význam vzťahov medzi ľuďmi • Fyzické charakteristiky človeka • Charakterové vlastnosti človeka • Môj najlepší priateľ • Vzťahy v minulosti a dnes • Formálne a neformálne vzťahy

Človek a príroda (5)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Človek a jeho životné prostredie • Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Veda a technika v službách ľudstva (3)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Technické vynálezy • Vedecký pokrok

Uprostred multikultúrnej spoločnosti (5)
Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> • Cudzie jazyky

- Rodinné sviatky
- Štátne a cirkevné sviatky
- Zvyky a tradície v rôznych krajinách
- Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Komunikácia (5)

Obsahový štandard

- Jazyk ako dorozumievací prostriedok
- Formy komunikácie
- Kultúra komunikácie

Krajina, ktorej jazyk sa učím (5)

Obsahový štandard

- Geografické údaje
- História
- Turistické miesta a kultúrne pamiatky
- Zvyky a tradície
- O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím

Slovensko (5)

Obsahový štandard

- Geografické údaje
- História
- Turistické miesta a kultúrne pamiatky
- Zvyky a tradície

Masmédia (3)

Obsahový štandard

- Typy masovokomunikačných prostriedkov
- Masmédia a ich vplyv na jednotlivca
- Televízne a rozhlasové programy
- Články v tlači
- Internet a jeho vplyv na človeka

Odievanie a móda (3)

Obsahový štandard

- Základné druhy oblečenia
- Odevné doplnky
- Výber oblečenia na rôzne príležitosti
- Druhy a vzory odevných materiálov
- Móda a jej trendy

Kniha – priateľ človeka (3)

Obsahový štandard

- Knihy – výber, čítanie
- Oblíbený autor a žánre
- Prečítané dielo

Krajiny, mestá a miesta(5)

Obsahový štandard

- Krajiny a svetadiely
- Moja krajina a moje mesto
- Geografický opis krajiny
- Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Zvieratá (5)

Obsahový štandard

- Zvieratá a fauna
- Rozdelenie zvierat
- Zvieratá voľne žijúce v prírode
- Domáce zvieratá- úžitok pre človeka
- Ohrozené druhy
- Domáci miláčik
- ZOO , prírodné rezervácie, parky

Počasié (5)

Obsahový štandard

- Ročné obdobia
- Počasie
- Vplyv počasia na človeka
- Extrémne počasie
- Rastliny/flóra
- Klíma

Globálne problémy (5)

Obsahový štandard

- Globálne problémy, ich príčiny a dôsledky
- Riešenie problémov, pomoc jednotlivcov

Človek a spoločnosť (5)

Obsahový štandard

- Morálka
- Normy a ich porušovanie
- Prejavy záujmu a pomoci spoluobčanom v núdzi
- Vplyv spoločnosti na rodinu
- Etiketa

Jazykové prostriedky (30)

Obsahový štandard

SYNTAX

- zhoda podmetu a prísudku
- priamy a nepriamy predmet
- príslovkové určenie
- spájacie výrazy
- výrazy aj ja, ani ja
- výpustka/ ellipsis/
- -súvetia: vzťahné, príslovkové, časové, podmienkové, prípusťkové, účelové, želacie,
- väzba *it's time + minulý čas*
- skracovanie vedľajších viet prechodníkom prítomným a minulým, činným a trpným

MORFOLÓGIA

- členy
- odlišnosti vo význame / *in hospital-in the hospital/*
- poradie prídavných mien
- väzba *the...the*
- determinátory, kvantifikátory
- počtové výrazy
- modálne slovesá s prítomným neurčitkom
- s minulým neurčitkom
- opisné tvary modálnych slovies
- neurčité slovesné tvary: gerundium a infinitív, gerundium trpné a minulé
- infinitív: *bez to, s to, podmet a predmet s infinitívom*
- -budúci čas priebehový, predbudúci čas jednoduchý
- zvláštnosti trpného rodu
- väzba *dat' si niečo urobiť*
- podmienovací spôsob minulý
- väzba *I'd rather, I'd better*
- konjuktív
- citoslovčia
- predložky blízke významom

VI. Metódy a formy práce

a/ Motivačné:

Motivačné vstupné: motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, motivačná demonštrácia, problém ako motivácia, brainstorming

Motivačné priebežné: motivačná výzva, aktualizácia obsahu učiva, pochvala, povzbudenie

b/ Expozičné:

Metódy priameho prenosu poznatkov:

Monologické slovné: rozprávanie, opis, výklad

Dialogické slovné.: rozhovor, beseda, brainstorming, napodobňovanie životných situácií

Metódy sprostredkovaného prenosu poznatkov: demonštrácia obrazu, demonštrácia filmov, nahrávky

Metódy problémové: problémové vyučovanie

Metódy samostatnej práce a audiodidaktické: samostatná práca s knihou, písanie, vypracovanie osnovy, témy, samostatné štúdium s využitím techniky

c/ Fixačné metódy:

Metódy opakovania a precvičovania vedomostí, spôsobilostí: ústne opakovanie učiva, metóda otázok a odpovedí, písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry

d/ Klasické didakticko-diagnostické: ústne skúšanie, písomné skúšanie

Využitie metód a foriem práce sa líši v závislosti od jednotlivých vyučovacích hodín. Využitie metódy a formy práce na konkrétnej vyučovacej hodine sú uvedené v tematických výchovno-vzdelávacích plánoch.

VII. Učebné zdroje

- J. Bérešová: Nová maturita z angličtiny vyššia úroveň B2
- J. Bérešová: Nová maturita z angličtiny
- E.Peck, A.M. Peck: Let's Talk – moderné konverzačné témy , vyd. Fraus 2004
- A. Billíková -YES!
- English Vocabulary in Use
- Malcom Mann, Steve Taylore – Knowles - Destination B2
- slovníky (synonymický, výkladový, frazeologický)
- časopisy Friendship
- obrázkové slovníky
- obrázky, mapy
- materiálno – technické - PC, internet, CD, DVD, audionahrávky

VIII. Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia žiakov je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu a bude realizované v súlade s Metodickými pokynmi na hodnotenie a klasifikáciu žiakov č.21/2011.

Kritériá hodnotenia:

- dbať na informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu hodnotenia
- dbať na pravidelnosť v hodnotení
- kombinovať hodnotenie známku so slovným hodnotením
- rešpektovať individuálne osobitosti žiaka

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov získavať týmito metódami, formami a prostriedkami:

- sústavným diagnostikovaním žiaka
- sústavným sledovaním výkonu žiaka
- rôznymi druhmi skúšok (ústne, písomné)
- analýzou výsledkov rôznych činností žiaka

V jednom klasifikačnom období žiak získa **minimálne 6 známok**:

2 známky zo slovnej zásoby – písomnou alebo ústnou formou (váha 2)

2 známky z ústnej odpovede (konverzácia, reprodukcia, rozprávanie – váha 2)

1 známka z veľkého testu /zhrnutie učiva/ (váha 3)

1 známka z gramatického priebežného testu (váha 2)

Pri **ústnom skúšaní** sa hodnotí s ohľadom na úroveň

- obsahové zvládnutie témy
- samostatnosť a plynulosť prejavu,
- gramatická správnosť
- použitá slovná zásoba, výslovnosť, intonácia

Písomné slohové prejavy sa hodnotia podľa nasledujúcich kritérií:

- členenie a stavba textu
- zodpovedajúci obsah a rozsah textu
- gramatická správnosť, pravopis
- slovná zásoba

Základom pre klasifikáciu bude žiakov dosiahnutý počet bodov z maximálneho počtu bodov jednotlivých hodnotených prác a odpovedí, prevedený na percentá a následne na známku podľa nasledujúcej **klasifikačnej stupnice**:

100 – 90 % = výborný

89 - 75% = chválitebný

74 - 50% = dobrý

49 - 30% = dostatočný

29 - 0% = nedostatočný

V prípade, že žiak nezískal za klasifikačné obdobie v čase vyučovania 6 známok, učiteľ určí náhradný termín na preskúšanie. Ak sa žiak nedostaví na náhradné skúšanie, za nepreukázanie vedomostí z daného učiva mu učiteľ môže udeliť známku nedostatočný.

Pri výslednej klasifikácii treba však zohľadniť aj systematickú a sústavnú pripravenosť žiaka na vyučovanie, jeho aktivity a výkony na hodinách.

I. Charakteristika finančnej gramotnosti

Finančná gramotnosť je schopnosť využívať poznatky, zručnosti a skúsenosti na efektívne riadenie vlastných finančných zdrojov s cieľom zaistiť celoživotné finančné zabezpečenie seba a svojej domácnosti.

Finančná gramotnosť nie je absolútnym stavom, je to kontinuum schopností, ktoré sú podmienené premennými ako vek, rodina, kultúra, či miesto bydliska. Finančná gramotnosť je označením pre stav neustáleho vývoja, ktorý umožňuje každému jednotlivcovi efektívne reagovať na nové osobné udalosti a neustále meniace sa ekonomické prostredie.

Finančné vzdelávanie má poskytovať dostatočné znalosti a nástroje, ktoré by mali byť žiaci schopní aplikovať pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach.

II. Ciele finančnej gramotnosti

Cieľom je komplexne rozvíjať žiakovu osobnosť. Proces vzdelávania smeruje k tomu, aby žiaci:

- získali schopnosť používať matematiku vo svojom budúcom živote
- dokázali nájsť, vyhodnotiť a použiť finančné informácie
- poznali základné pravidlá riadenia vlastných financií
- stanovili si finančné ciele a naplánovali si ich dosiahnutie
- efektívne používali finančné služby
- orientovali sa v zabezpečovaní základných ľudských a ekonomických potrieb jednotlivca a rodiny
- porozumeli základným pojmom v oblasti finančníctva a sveta peňazí
- orientovali sa v oblasti finančných inštitúcií (NBS, komerčné banky, poisťovne a ostatné finančné inštitúcie)
- orientovali sa v problematike ochrany práv spotrebiteľa a boli schopní tieto práva uplatňovať

III. Obsah vzdelávania

Témy	Výkonový štandard
FINANČNÁ ZODPOVEDNOSŤ SPOTREBITEĽOV	Žiak vie: <ul style="list-style-type: none"> - vyhľadať informácie o právach spotrebiteľov, vrátane práva na reklamáciu - vysvetliť základné práva a povinnosti spotrebiteľov na modelových situáciách - uviesť príklady klamlivých a zavádzajúcich obchodných praktík, falšovaných tovarov - rozoznať, identifikovať cenové triky,

	<p>klamlivé a zavádzajúce ponuky</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť rozdiel medzi bankovými a nebankovými subjektmi - charakterizovať finančné inštitúcie a využívanie ich produktov a služieb cez internet - identifikovať podvodné správanie
<p>PLÁNOVANIE, PRÍJEM A PRÁCA</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem mzda (hrubá, čistá), nominálna mzda, reálna mzda, cena práce - uviesť príklady zdrojov príjmu iných ako mzda (dar, provízia, zisk, štátne príspevky, sociálne dávky, príjem z podnikateľskej činnosti) - zostaviť rozpočet domácnosti - zostaviť jednoduchý podnikateľský zámer a rozpočet malého podniku- fyzickej osoby - vysvetliť možnosti, ako splácať dlhy - opísať spôsoby krytia deficitu (úvery, splátkový predaj, leasing...) - uviesť príklady, ako štát využíva príjmy z daní - charakterizovať daňový a odvodový systém v Slovenskej republike - navrhnúť vlastný projekt, individuálne a tímovo pracovať na jeho realizácii - vyhľadať právne predpisy pre oblasť podnikania - vysvetliť postup založenia a vzniku živnosti - opísať dôsledky negatívnych javov, ako je korupcia, lobing, zneužívanie finančných prostriedkov z EÚ
<p>ROZHODOVANIE A HOSPODÁRENIE SPOTREBITEĽOV</p>	<p>Žiak vie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť rozdiel medzi úsporami a pôžičkou - vysvetliť na konkrétnych príkladoch funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb - vysvetliť spôsoby nakladania s voľnými finančnými prostriedkami - zoradiť osobné finančné ciele podľa ich priority - prijímať finančné rozhodnutia na základe svojich reálnych možností a zhodnotiť ich dôsledky - opísať základné typy bankových produktov - analyzovať vplyv inflácie na hodnotu peňazí, príjem, kúpnu silu, výnosy z investícií

	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť pozitívne a negatívne vplyvy reklamy na spotrebiteľa, kriticky zhodnotiť informácie poskytované reklamou a porozumieť úlohám marketingu - opísať moderné spôsoby platenia - rozlíšiť platobné karty podľa funkcie (kreditné, debetné) - opísať spôsoby platenia v tuzemskej a zahraničnej mene - porozumieť prepočtu meny - používať kurzový lístok pri výmene peňazí - vysvetliť rozdiel medzi vyžívaním osobného a podnikateľského účtu
ÚVER A DLH	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotiť výhody a nevýhody využívania úveru vrátane používania kreditnej karty - aplikovať na príkladoch jednoduché úročenie - vysvetliť algoritmus zloženého úročenia - charakterizovať ročnú percentuálnu mieru nákladov, úrokovú mieru, fixáciu, predčasné splatenie úveru - navrhnúť výber najvhodnejšieho finančného produktu vzhľadom na svoje potreby - uviesť príklady spotrebiteľských úverov a ich poskytovateľov - identifikovať rôzne druhy úverov a ich zabezpečenie (vrátane úverov na bývanie resp. hypotekárnych úverov) - uviesť rozdiel pri poskytovaní úveru pre bežného občana a pre podnikateľa - uviesť príklady legálnych a nelegálnych postupov pri vymáhaní dlhov - posúdiť účel vyhlásenia (osobného) bankrotu a jeho možné dôsledky na majetok, zamestnanosť, cenu a dostupnosť úverov - zhrnúť práva dlžníkov a veriteľov, týkajúce sa zrážok zo mzdy a odňatia majetku v prípade nezaplatenia dlhu (exekúcia)
SPORENIE A INVESTOVANIE	<ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť hodnotu a význam „núdzového fondu“ - opísať pozitívne a negatívne stránky sporenia na krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele - uviesť rozdiel medzi sporením a investovaním - vysvetliť prečo je sporenie základným predpokladom pre investovanie - uviesť možnosti využitia voľných finančných prostriedkov (sporenie,

	<p>nehnutelnosti)</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdôvodniť výber zvoleného produktu pre investovanie voľných finančných prostriedkov - porovnať bežné účty, sporiace účty, termínované vklady - - porovnať riziká a výnosy z rôznych typov investícií
<p>RIADENIE RIZIKA A POISTENIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opísať spôsoby akými sa dajú znížiť rôzne druhy rizík, alebo ako sa im dá úplne vyhnúť - vysvetliť podstatu a význam poistenia - uviesť základné druhy poistenia - popísať výber vhodného poistného produktu s ohľadom na vlastné potreby - diskutovať o vzťahu medzi rizikom a poistením - charakterizovať zdravotné poistenie, sociálne poistenie (v rámci neho nemocenské, dôchodkové, úrazové poistenie a poistenie v nezamestnanosti) - demonštrovať na konkrétnom príklade, aké druhy verejného poistenia je potrebné platiť pri brigádnickej činnosti študentov - charakterizovať dôchodkové poistenie (1. pilier, 2. pilier, 3. pilier) - vedieť rozlíšiť verejné a komerčné poistenie - vysvetliť rozdiel medzi poistením nehnuteľnosti a poistením domácnosti - vysvetliť rozdiel medzi poistením vlastného majetku a poistením zodpovednosti súvisiacej s vlastníctvom majetku - vysvetliť podstatu a význam živ. poistenia

Témy finančnej gramotnosti sú začlenené do jednotlivých vzdelávacích oblastí, predmetov a ročníkov nasledovne:

IV. Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť	Predmet	Ročník	Téma	Tematický celok	
Jazyk a komunikácia	Anglický jazyk	3.ročník VP	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Obchod a služby	
	Slovenský jazyk	3. ročník	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Veľká epická próza	
	Nemecký jazyk	4. ročník RP	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Obchod a služby	
	Ruský jazyk	4. ročník RP	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Obchod a služby	
	Francúzsky jazyk	4. ročník RP	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Obchod a služby	
Matematika a práca s informáciami	Matematika	Sekunda	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Percentá	
		Tercia	Úver a dlh	Sumarizácia učiva	
		Kvarta	Sporenie a investovanie	Štatistika	
		1.ročník	Plánovanie, príjem a práca	Čísla a operácie s nimi	
		2. ročník	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Čísla a operácie s nimi	
		3.ročník	Úver a dlh	Finančná matematika Postupnosti a rady	
			Riadenie rizika a poistenie	Finančná matematika Postupnosti a rady	
			Sporenie a investovanie	Finančná matematika Postupnosti a rady	
		Cvičenia z matematiky	2. ročník	Plánovanie, príjem a práca	Matematika v reálnom živote
		Informatika	2. ročník (sexta)	Úver a dlh	Reprezentácia a nástroje – práca

				s tabuľkami	
Človek a príroda	Fyzika	2. ročník	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Energia okolo nás	
	Chémia	1. ročník	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Sústavy látok	
Človek a spoločnosť	Geografia	2.ročník	Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Hospodárske integrácie EU	
	Občianska náuka	1.ročník	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Základy ekonómie	
			Plánovanie, príjem a práca	Základy ekonómie	
			Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Základy ekonómie	
			Úver a dlh	Základy ekonómie	
			Sporenie a investovanie	Základy ekonómie	
			Riadenie rizika a poistenie	Základy ekonómie	
			2. ročník	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Základy práva
			4. ročník RP	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Základy ekonómie
				Plánovanie, príjem a práca	Základy ekonómie
				Rozhodovanie a hospodárenie spotrebiteľov	Základy ekonómie
	Úver a dlh	Základy ekonómie			
	Sporenie a investovanie	Základy ekonómie			
	Riadenie rizika a poistenie	Základy ekonómie			
	Kvarta	Plánovanie, príjem a práca	Trhový mechanizmus		
	Dejepis	Sekunda	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Slováci v uhorskom kráľovstve	
		1.ročník	Finančná zodpovednosť spotrebiteľov	Slováci v uhorskom kráľovstve	